

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

LVI. Spalis — October 8, 1971 Nr. 75

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

BRANDTO POLITIKA

IŠPLAUKĖ IŠ SUSIKLOŠČIUSIOS PADĖTIES

Vokietijos kanclerio Willy Brandto viešnagė Jaltoje sukėlė nemažą nerimo pačioje Vokietijoje ir jos sąjungininkų tarpe. Opozicija ją vadina "išdaviku", o vienas naujos nacių partijos (NPD) narys net viešai davė jam antausį. Paryžiuje, Londone ir Washingtone būkštaujama, kad prasidėjęs Brandto-Brežnevo flirtas gali išsivystyti į rimtesnius santykius, kas vėsty prie jėgos balanso suardymo, o Maskvos pavergtos tautos ar bent jų emigravę politikai gali, kaip Stp. Vykintas (žiūr. Dirvos 72 Nr. vedamąjį) aiškintis, kad Rytų Vokietijos suverenumo pripažinimas "yra kartu ir visų Maskvos pavergtų valstybių bei tautų akceptavimas".

Dėl to paskutinio teigimo galima būtų ginčytis, bet kažin ar būtų verta, nes politika nėra teisės dalis, bet tik galimybių išnaudojimo menas. Užtat Brandto kritikai geriau padarytų, jei nevertsklentų dėl jo "išdavimo", bet pasakytų, ką jis, jų nuomone, galėtų padaryti. Paskelbti sovietams karą? Ar gal priversti tai padaryti Washingtoną?

Tokių patarimų dar ne teko girdėti. Todėl Vokietijos kancleris -- vistiek kas jis būtų: socialdemokratas ar krikščionis demokratas -- praktiškai turėjo tik vieną alternatyvą: toliau vaizduoti mirtinai pasipiktinusių žmonių ir protestuotojų prieš kiekvieną amerikiečių, britų ar prancūzų politikų bandymą rasti bendrą kalbą vienu ar kitu klausimu su sovietais. Bet praktika parodė, kad su tokia politika nieko nenuveiks ir nieko nepasieksi. Tai, žinoma, nereikia, kad dėl to Vakarų Vokietija turėtų pereiti kito pusės -- susidėti su sovietais. Nūdien ji klesti Vakarų Europoje ir Atlanto laisvų tautų bendruomenėje, iš jos pasitraukti jai ūkiškai neapsimoka, kita kalba

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

būį jei prasidėjęs mūty karas, sustabdytų Vakarų Vokietijos eksportą, kuris yra jos gėrovės šaltinis.

Kadangi amerikiečiai, britai ir prancūzai ieško atlydžio santykiuose su sovietais, Vakarų Vokietijos vyriausybė ir norėdama toliau "vaidinti ižeistą" susilauktų tik priekaištų iš visų pusių. Faktinai OST-POLITIK pradininku buvo ne Brandtas, bet Adenaueris, kuriam amerikiečių publicistai prikišo gadinimą santykių su sovietais. Jis užmezgė diplomatinis santykius su Maskva, už tai išsiderėdamas vokiečių - karo belaisvių grąžinimą iš Sovietijos. Bet kai pasakai "A", sunku neįstati "B". Syki užmezgus santykius su sovietais, nebuvo daug logikos nesantykiauti su Maskvos satelitais, ypač kai už kiekvieną tolimesnį žingsnį tuo keliu gali išsiderėti šioki toki pasitenkinimą -- eventualų buitį pagerinimą Vakarų Berlynui ir net Rytų Vokietijos gyventojams. Be to, jei turi pasirinkimą, su tavim daugiau skaitosi ir tavo sąjungininkai. Pvz. prancūzai iš pradžių prikišo Brandtui, kad jis nukeliavo į Jaltą su jais iš anksto nepasitaręs. Bet ar ne taip padarė De Gaulle? Ar nepanašiai pasielgė Nixonas susitardamas dėl savo vizito į Pekiną be savo sąjungininkų japonų žinios?

Pats Brandtas, Der Spiegel paklaustas kaip įsivaizduoja Europą po dešimties metų, atsakė, kad jam atrodo šansai esą geri glaudesniai Vakarų Europos ūkiniam susivienijimui, gal būtų su viena valiuta. Gal būtų būsią pažangos padaryta ir ginklavimo apribojimo bei kariuomenių sumažinimo srityse. Atlanto ir Varšuvos paktai gal ilgainiui ir nebūsią reikalingi, bet,

Brandto pabrėžimu, Atlanto paktas bent per artimiausią dešimtmetį bus ne tik pageidautinas, bet ir būtinas.

Idomu, kad Brežnevas per savo pasikalbėjimus su Brandtu visai nebandė Vokietijos išskirti iš Europos Bendrosios Rinkos ar Atlanto bendruomenių. Jis pageidavo Europos Saugumo konferencijos su JAV ir Kanados dalyvavimu. Matyt dėl to, kad netiki vokiečių išsiskyrimo galimybe ir tuo atveju didesnis dalyvių skaičius net pageidautinas -- dabartinės būklės užantspaudavimas rimčiau atrodytų. Mainais už tokią konferenciją jis pažadėjo tartis dėl MBFR (mutual balanced force reduction -- išbalansuoto kariuomenių sumažinimo.) Iki šiol sovietai apie tai nenorėjo kalbėti. Dabar jie sutinka apie kariuomenių sumažinimą net tik Vokietijoje, bet ir kaimyninėse srityse, atseit apie satelitų armijų sumažinimą. Dėl tų vertės galimybų būtų ginčytis, tačiau, bendrai imant, atlydis tarptautiniuose santykiuose turėtų vesti prie režimo sušvelninimo ir eventualaus jo pakeitimo, kas nūdien yra vienintelė reali, nors ir labai maža pavergtųjų viltis.

Dėl viso to sunku ne-

JUGOSLAVIJA IR SOVIETU SĄJUNGA

Formaliai, pasikliaujant oficialiais pasaulinės spaudos tvirtinimais, Tito Jugoslavijai ir Sovietinė Rusija sustojo viena prieš kitą tam tikro ir gana nedraugiško išsūkio pozose. Atkaklus Tito nenoras tapti Sovietinės Rusijos satelitu arba klusniu "klapčiuku", dar nuo Stalino laikų pripildė rusus karčiu antagonizmu Jugoslavijai. Jie tvirtina, kad Jugoslavija nutolo nuo "gryn" leninizmo, kad ju-

Grandinėlės šokėjos tradiciniame tautybių festivalyje spalio 3 d. Clevelando Music Hall, Nuotraukoje Aldona Narušaitė, Vida Gaizutytė ir gilumoje Strimaitytė. Spalio 23 d. šv. Jurgio parapijos salėje Clevelande įvyks Grandinėlės "Iškilmingo Trejinio" ballius, kuriame svečiais pakviesti ir tuo metu Clevelandan suvažiavę Jaunimo Kongreso tautos komitetų atstovai.

J. Garlos nuotrauka

Clevelande renkasi PLJK tautos komitetų atstovai

sutikti su Brandto teigimu: "Was wir machen musste gemacht werden -- ką mes darome, turėjo būti padaryta" -- nors tai ir prieštarautų 25 metų puoselėtom svajonėms.

goslavinė "komunizmo statyba" nuėjo klystkeliais. Sustoję klystkeluose, aišku, pagal sovietų teoriją, jugoslava nepastatys leninistinio komunizmo.

Tačiau sovietai noriai lenda ir į "neleninistinės komunizmo statybos" biznį. Tas faktas ypač aiškėja dabar, kada Nixono triuko (vizitas į Pekiną) išprovokuoti ir sujaudinti maskviečiai suskato švaistytis vizitais į Indiją, Egiptą, Vakarų Vokietiją. Vi sur jie kala sutarčių grandinę, ir kol Nixonas kalba, rusai pasirašinėja ant "draugiškumo" sutarčių.

Kaip gi su Jugoslavija? Juk tai savotiškas komunistinės doktrinos eretikas. Su tokio tartinis ir sutarti nepalyginamai sunkiau, kaip su lengvatikiškais kapitalistais. Tačiau ir Jugoslavija ne buvo išjungta iš bendrojo "draugiškumo" pareiškimo fronto.

Pats "Tarybų Sąjungos Komunistų partijos Centro komiteto Generalinis sekretorius" drg. L. Brežnevas rugsėjo 22 d. nuvyko į Belgradą su oficialiu draugišku vizitu, kaip tvirtina jų spauda, Jugoslavi-

Apie savo jaunimą kalbam ir rašom daug. Ir suprantama kodėl: įtrauksim jį lietuviškan gyvenimam bei darban ar jį savo bendruomenei bei tautai prarasis? Tad rūpi mums mūsų jaunimo organizacijų pastangos, rūpi lituanistinių mūsų mokyklų darbas, dabar taip pat jau rūpi ir sėkmingi parengiamieji jaunimo kongreso veiksmai. Trejopas šis kongreso rūpestis: prieti prie jaunimo ir jį išjudinti, sudaryti jo kongresui materialinę atramą ir duoti jam prasmingiausią bei aktualiausią programą.

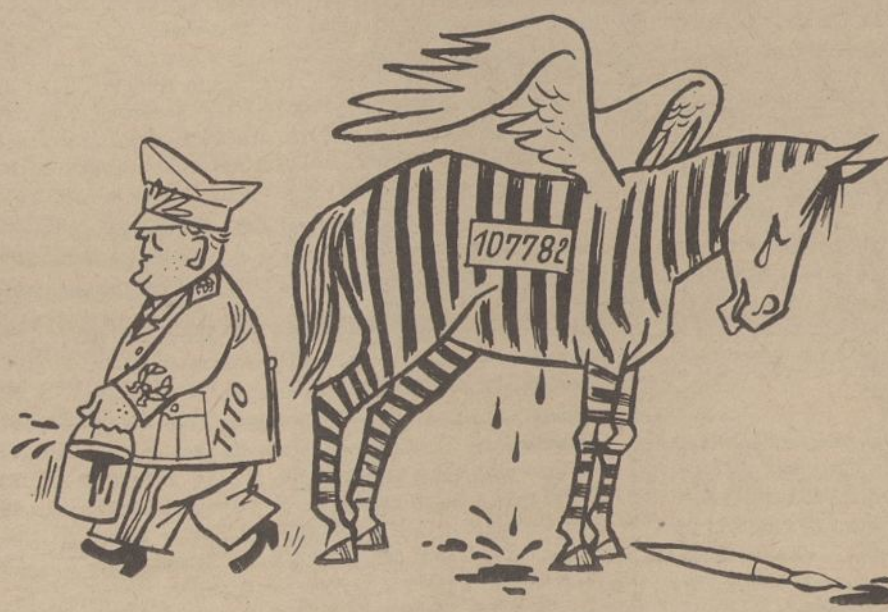
Veikia Romo Sakadolskio pirmininkaujamas jaunimo kongreso komitetas, dr. Juozo Kazicko pirmininkaujama kongreso finansų komisija ir visa eilė kitų pagalbinių vienetų. Šiuo metu Bendruomenės apygardose ir apylinkėse organizuojami jaunimo kongreso tautos

komitetai. Jų uždavinys -- palaikyti ryšius su vietos jaunimu, kur galima -- burti jį į jaunimo sekcijas, perduoti bei populiarinti kongreso mintį, organizuoti lėšų rinkimą kongreso reikalams. Šiam darbui reikia paslankių, energingų ir su jaunimu linkusių dirbti žmonių. Nėra abejonių, tokių žmonių visose vietovėse yra, ir jie į mūsų jaunimo tautą ateis. Didelės tautinės reikšmės ši talka, nes ji skiriama pačiai tautinei mūsų gyvybei. Be jaunimo ji išblės ir užges.

Į Bendruomenės apygardas ir apylinkes sudedamos didelės viltys. Reikia, kad jaunimo kongreso tautos komitetai susidarytų kaip galima greičiau. Spalio 23-24 Clevelande kviečiamas jų atstovų suvažiavimas. Po sėdžiai pradedami šeštadienį, 1:30 val. po pietų Sheraton-Clevelando viešbutyje. Pranešimus padarys PLB valdybos, JAV LB bei Kanados LB valdybų ir jaunimo kongreso komiteto pareigūnai. Jaunimo kongreso finansų komisijos prezidento nariams rūpės išsikalbėti su kongreso tautos komitetų atstovais kongreso lėšų rinkimo reikalais, tad didžiai svarbu, kad jie didesniu skaičium iš visų vietovių į Clevelandą suvažiuotų. Šeštadienio vakare suvažiavimo dalyviai bus žinomios mūsų tautinių šokių grupės Grandinėlės svečiai, ir jos koncerte bus padaryti tam tikri vieši pareiškimai jaunimo metų ir lėšų vajeus reikalais.

Jaunimo kongreso parengiamieji darbai yra pajudėję visu plotu, ir dabar jau nuo visų priklausys, kiek kas šiuos darbus parems. Reikia darbo tautos, reikia piniginių aukos. PLB inf.

tp

Rašytojų "laisvė" Jugoslavijoje...

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

J. Janavičienės mozaikinės skulptūros dalis.

Sydnejaus mieste, jau eilę metų, būdama skulptūrinio meno mėgėja Jolanta Janavičienė (Carolytė), savo namuose laisvu laiku dirba įvairiausių skulptūrinių kūrinių, tarp jų ir labai gražių meninių bei ornamentinių indus, su kuriais ji jau yra dalyvavusi eilėje parodų ir gavusi puikių atsiliepimų bei laimėjimų.

Vienas iš paskutiniųjų J. Janavičienės atsiekimų, kuris su jos kurinio nuotrauka buvo plačiai aprašytas vietinėje ir katalikų spaudoje, yra mozaikinė skulptūra, puošianti naujai pastatytą modernią Simon Stock High (aukštosios katalikų mokyklos) Pendle Hill priemiestyje biblioteką, kurią su labai įspūdingomis iškilėmis atidarė Sydnejaus arkivyskupas kardinolas Sir Norman Gilroy.

Ši J. Janavičienės sukurtoji skulptūrinė mozaika turi 20-ties kvadratinį pėdų plotą ir yra sudėta iš paskirų plotnių, turinčių atskiras simbolines reikšmes. Šioje mozaikoje aiškiai galima išskirti pagrindines tris spalvas, kurios, pagal menininkės aiškinimą, vaizduoja pagrindinius gyvenimo reiškinius, tai būtent: raudona -- vaizdujanti ugnį ir meilę, mėlyna -- mus supančius begalinius vandenis ir oranžinė -- žemės spalva. Mozaikoje pastebimas mitologinis vietinių juodųjų (aboridžinių), mitologinis pasaulio kūrybos septynių ratų simbolis, Australijai įspūdingas Pietų Kryžius ir religinis prisiminimas -- šv. Gerardo duonos kepalėlis.

Apžvelgiant modernųjį pastatą, buvo labai šiltai atsiliepta ir apie šią, Australijai labai originalią, mozaikinę skulptūrą, iškeliant ir mūsų menininkės darbą ir pasisekimus, kas tikrai jau pastato šalia mūsų visų kitų jau žinomų Australijos lietuvių menininkų.

Sydnejaus II-jo Jaunimo Kongreso išvykos komitetas rugsėjo 25-tą dieną turėjo savo labai svarbų posėdį, kurio metu buvo persitvarkyta valdyboje, senam pirmininkui, dėl didelio studijinio darbo universitete, pasitraukiant ir vadovavimą perimant naujai pirmininkei Juratei Reisgytei.

J. Reisgytės vardas prieš keletą metų labai plačiai nuskambėjo po visą pasaulį, kai ji Sydnejaus aerodrome išgavo tuo metu Australijoje buvusio su pasaulio parlamentais, Justo Paleckio parašą, pasirašiusį ant deklaracijos, reikalaujančios Lietuvai laisvės.

J. Reisgytė yra I-jo Jaunimo Kongreso dalyvė, turinti daug patirties organizaciniame darbe su jaunimu ir grįžusi iš pirmojo kongreso, ji nepasitraukė, kad daugelis kitų, iš lietuviškojo darbo, bet su pilna energija dalyvavo ir dalyvauja bent kuriame jam artimame darbe su jaunimu. Naujosios pirmininkės įsijungimas į šį paruošiamąjį II-jo Jaunimo Kongreso darbą yra tikrai labai reikšmingas ir svarbus Sydnejuje, kas jau pilnai leidžia tikėti, jog ir Sydnejaus jaunimas bus puikiai atstovaujamas Amerikoje.

Po oficialaus posėdžio įvyko jaukus B-B-Q, kurio metu buvo labai artimai aptarta būsimieji šios išvykos darbai ir piniginių vajaus pravedimas.

Melbourne susižiedavo Australijos lietuviams, ypatingai skautams, gerai žinomi jaunieji Gabrielius Žemkalnis ir Snieguolė Dagytė. Paskutiniu metu Australijos lietuvių šeimoje gana nemažai vedasi ir išteka mūsų jau čia subrendusių jaunuolių, dažnai sudarydami mišrias šeimas, tačiau yra tikrai džiugu ir sveikintina, kai, neskaityti jau bendrų lietuviškųjų šeimų, gyvenimą sukuria ar ketina kurti jaunuoliai, turėdami tuos pačius pomėgius, šiuo atveju lietuviškąjį skautiškąjį gyvenimą. Vestuvės numatomos sekančių metų pradžioje, todėl sveikinant, tikėkimės jog abu šiuos veiklius skautus vieną kartą pamatysime ir vėliau skautų stovyklose, vadovaujant mūsų jauniems.

Jeigu Melbourne skautiškoji šeima auga, tai nuo šio lietuvių centro neatsilieka ir Adelaidė. Dabartinio Krašto Valdybos pirmininko V. Neverausko, ilgus metus buvusio vyriausio Australijos lietuvių skautų vadovo, dukra Marytė, susižiedavo su Vytautu Špokevičium. Abu jaunieji, ypatingai Marytė, sekdama tėvelio pėdomis, visą laiką buvo labai aktyvi skautė, kai abu šoka tautinių šokių grupėje, dalyvauja Jaunimo Kongreso komitete ir yra aktyvūs lietuviškame jaunimo gyvenime. Atrodo, kad lietuviškasis darbas suveda jaunus žmones ir juos padaro laimingais. Daug sėkmės.

Australijos lietuviai, vis geriau ir geriau įsikurdami materialiniai, paskutiniu metu pradėjo gana nemažai keliauti. Jau neskaityti kelių po didžiąją Australiją ir aplinkines ją supančias kurortines tropines salas, į kurias buvo išvykęs ir Sydnejaus klebonas kun. P. Butkus, aplankydamas N. Gvinėją, kur yra ir apie 10-tis lietuvių, dirbančių įvairius specifinius darbus ir besidžiaugančius visuomet esančia vasara, specialiomis valstybės teikiamomis lengvatomis ir ... tik sijenėlius dvinčiomis vietinėmis juodukėmis. N. Gvinėjos saloje, ypatingai atsakingą darbą turi ten gyvenantis inžinierius P. Dirkis, einantis vyriausio inžinieriaus pareigas ir savo žinioje turintis visą konstrukcinę statybą. Inž. P. Dirksio vardas N. Gvinėjoje ir ypatingai sostinėje Port Moresby, yra labai gerai žinomas ir jis, būdamas labai malonus ir artimas asmuo, visuomet priklaistantį į šią salą tautietį, labai nuoširdžiai prižiūri ir globoja.

Be mūsų keliaujančių vyresniųjų, vis daugiau ir daugiau pasaulio pasižinrėti vyksta jaunųjų lietuvių iš Australijos. Neseniai gerai žinomi melbourniškiai Henrikas Kaladė ir Šarūnas Žiedas išvyko į Europą ir bevažinėdami aplankė buvusį jaunąjį Melbourne apylinkės pirminį inž. Stasį Grincevičių, kuris, baigęs universitetą, gavo pasiūlymą dirbti didelėje vokiečių firmoje ir šiuo metu, toliau gilindamasis savo srityje, su žmona lietuvaitė, dirba ir gyvena Muenchene.

Sydnejaus nenuilstami skautų veikėjai Br. Žalys su ponja atos-

TARYBINIAMS GYVULIAMS TARYBINIS IR PAŠARAS

Tarybinio gyvulininkystės instituto galvijų šėrimo sektorius pradėjo spaudoje akciją už šiaudų pašarų paruošas.

"Statistiniai duomenys rodo", tvirtina ta akcija, "kad šiemet kai kuriuose ūkiuose truks šieno ir sultingųjų pašarų". Greta tos aliarmuojančios žinios, apskaičiuojama, kad "tvartinis laikotarpis" užtruks ne mažiau 240 dienų. Tai reiškia, kad gyvuliai turi būti šeriami tvartuose ilgesni, kaip normaliai, laiką. Institutas nepamini "draugiškos pagelbos" iš kolūkių, kuriuose gali būti šieno atlaikos, net gi pagelbos iš "draugiškų" respublikų, bet pataria imtis bėdos priemonių. "Ateinančią žiemą", nurodo Institutas, "daugelyje ūkių teks naudoti ir žemkenčių šiaudus".

Badmečių metais, atsigrižus į baudžiavinio lazo periodą, leisyviams gyvuliams rove šiaudus iš šiaudinių stogų. Dabar, tarybinėje ūkininkavimo sistemoje, prie šiaudų netgi Institutai prieina "moksliškiau". Per spaudą žmonės mokomi, kaip priversti gyvulius ęsti šiaudus.

"Visų pirma šiaudus būtina taip sutvarkyti, kad nuo lietaus negestų. Juos galima gerai išlaikyti pastogėse arba su krovus į tvarkingas stirtas", -- moko šėrimo sektorius.

Čia pat tenka pripažinti, kad "šiaudai nepasižymi dideliu maistinguumu. Juose daug ląstelių, kuri sunkiai virškinama, palyginti nedaug pentozanų ir kitų angliavandenių". Tad maitinti gyvulį bėdos pašaru ir rūpintis čia pat vyksiais, net rekordiniais "primilžiais" nebetenka. Minorinis "šėrimo sektoriaus" tonas, atrodo, stengiasi tik sumažinti pašaro problemą, kaip savaime suprantamą mažytę nesėkmę.

"Šiaudus reikia duoti aplaistant druska", pataria šėrimo sektorius. Bet, ar suvokia tas patarėjas, kad gerai organizuotame šalies ūkyje yra neįmanoma pašaro problema viename ar keliolikoje, kaip skelbia spauda "kai kuriuose ūkiuose".

Ar buvo įmanoma Ne-

priklausomos Lietuvos metais turėti "pašaro problemą" Ukmergės, pav., apskrityje, kada Šiaulių apskrityje tos "problemos" nesirastų? Atitinkamų įstaigų bendradarbiavimas, bendras kooperavimas, šalies politika -- visi tie faktoriai neleisť vienos apskrities gyvulius šerti šiaudais, o kitur prezeruoti gerus pašarus. Gal būtų taip tvarkosi ir ok. Lietuvoje, todėl išslydęs posakis "kai kuriuose ūkiuose" turėtų būti praplėstas į visą kraštą. Krašte pritrūko šieno! Tada jau iškyla natūralus klausimas: o kaip gi "draugiškos" respublikos? Argi ten nežino ir nemato, kad LTSR perve-

da gyvulius į "šiaudų dietą"? Kodėl Gudija, Latvija ar Kaliningrado sritys vagonų vagonais netalkina aprūpinti ok. Lietuvą šienų ir kitais maistingais pašarais? Kodėl gi pritrūko krašte šieno? Galima spėti, kad neproporcingas šieno eksportas nualino šieno atsargas. Šieną jau vėžė rekordiniais kiekiais į "draugiškas, sąjungines respublikas".

Nualinti per žiemą "šiaudų dieta" gyvuliai neduos nei pieno, nei riebalų, nei mėsos. Šieno problema gimdo kitas didžiules problemas.

Tuo tarpu šią problemą sprendžia projektais, kaip pagaminti gerą "šiaudų smulkintuvą" (žiūr. Valstiečių Laikraštis Nr. 115).

"Smulkinti šiaudus labai apsimoka", rašo laikraštis. "Šiaudų susmulkinimai leidžia 10-15 procentų sumažinti šiaudų nuostolius ir lengviau juos paskaninti, aplaistant druska armelasos tirpinu".

Bet ar galima šiaudus ir pašutinti? Tokius šiaudus gyvuliai lengviau suvirškina. "Ne!" atsako šėrimo sektorius "Tai labai pabranginą pašarą".

Savo laiku "badaujančiai" Lietuvai sovietai atvežė supuvusių arbūzų. Gal būtų dabar, devinto "šlovingo" savo laimėjimais penkemčio metais jie atvežė badaujančiams ok. Lietuvos gyvuliams bent pašutintų ir druska aplaistytų šiaudų?

togavo romantiškoje Fijų saloje, kai melbourniškė skautė ir dainininkė Rūta Žiedaitė, jau kuris laikas gyvena Singapore ir, pasiilgusi visko kas yra lietuviška, labai nudžiugo sutikusi kitą mūsų klajoną skautą, kelionių biuro Sydnejuje savininką Romą Čibą, grįžtantį iš buvusios lietuvių skautų tarptautinės stovyklos Vokietijoje.

Sekant žais olimpiniais ir lietuvių Jaunimo Kongreso metais, tikriausiai Australijoje visiškai nebėliks lietuviškojo jaunimo.

Adelaidėje labai gerai žinomas lietuvis J. Vanagas, kurio iniciatyva ir neapskaičiuojamu darbu buvo įkurtas Lietuvių Namuose vienintelis mūsų lietuviškasis muziejus - archyvas, vėliau Lobethal mieste įkūrus ir šio miesto australiškąjį muziejų, sutiko Adelaidėje, Lietuvių Katalikų Centre įkurti ir tvarkyti šios lietuviškosios parapijos archyvą.

Sydnejuje gyvena ir aktyviai lietuviškame gyvenime reiškiasi buv. Lietuvos aviacijos majoras J. Carolis, kuris buvo pats pirmasis Lietuvos laktinas, įsigijęs 1935 m. piloto liudijimą skraidyti autotžirais (to laiko malūnsparniais), kai Lietuva buvo iš Anglijos jų nupirkusi savo aviacijos naudojimui ir kurių maj. J. Carolis buvo nuykęs atsiimti. Jo pasakojimu, Anglijoje buvęs tuo laiku toks rūkas, jog, per išgyventą mėnesį laiko, teko sutais malūnsparniais išbūti ore tik apie 12 valandų, besimokant ir vėliau išlaikius egzaminus, besipraktikuojant, Maj. J. Carolis ir dabar labai domisi pasauline aviacija ir lietuviškuoju gyvenimu, ypatingai mėgdamas sportinį jaunimą.

Jugoslavija ir...

(Atkelta iš 1 psl.)

sirodė identiški visos sovietinės spaudos pranešimų antviršiai. Gana sentimentaliai sovietų spauda prabilo apie abiejų kraštų atsidavimą bendrai idėjai. Ideologinės paklaidos, atrodo, atidėtos į šalį. Spauda ėmė skaičiuoti faktus, kurie suartina, neskaldo. Ir čia atsiskleidė įdomūs faktai, prieštaraujantys visuotiniam įsitikinimui, kad šios valstybės iki šiol buvo bemaž priešai. Anaipol, jos ir iki šiol našiai bendradarbiavo ekonomiškai. Ar nebuvo vėlesnių laikų tvirtinimai apie jų ideologinį karą tuo eiliniu komunistiniu blefu, nes tada Amerika noriai ir akiai šelpia tariamo konflikto narsuolį -- Jugoslaviją?

Pasirodo, kad Sovietinė Rusija stato Jugoslavijoje milžinišką hidroelektrinę (Džerdap), kuri beveik padvigubins energetinius Jugoslavijos šaltinius. Sovietai taip pat pastatė šiai stochiai ir šešias hidrotrubinas.

Tuo pat laiku Rusija stato Jugoslavijoje šešias šiluminės elektretines. Darbus įvykdžius Jugoslavija gaus iš rusų talkos apie pusantro milijono kilovatų.

Bet tai dar neviskas.

Rusai montuoja Jugoslavijoje milžinišką metalurgijos kombinatą, kuris jau dabar, perpus užbaigtas, duoda šaliai pusę jos lydomo plieno. Numatoma, kad to plieno eksportas bus nukreiptas kaip tik Rusijon.

Daugiau kaip 40 atskirų paskirties mokslinių institutų artimai bendradarbiauja ir sprendžia abu kraštus liečiančias problemas.

Rusai vis primena, kad jų "broliška talka" atstatytas iš žemės drėbėjimo griuvėsių Skolpės miestas. Esą, tada Sovietų Sąjungas atvežė visam miestui "stambia plokščių, namų kvartalų".

Tad tariamas Jugoslavijos ir Rusijos konfliktas nėra toks jau aštrus, kaip tai pristato laisvojo pasaulio spauda. Bet Sovietų Rusijos apetitai tuo nesitenkina. Ir jie palengva eina išbandytu taku: po ekonominio, vis artesnio bendradarbiavimo, seks, gal būtų ir ideologinis klusnumas. Ar senas Tito bus pajėgus ir toliau išlikti savistovus?

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gera pažįstama firma, kuri, per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant DOVANAS-SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, LATVIJĄ.

ESTIJĄ, UKRAINĄ IR T. T.

GAVĖJAS NIEKO NEMOKA.

TUKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.

VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.

GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
affiliated with PODAROGITS, INC.

priima užsakymus DOVANŲ PAŽYMĖJIMAMS, automobiliams, šaldytuvams, televizijų aparatams, radijo transistioriams, magnetofonams (tape records) ir daug kitoms dalykams, taip pat BUTAMS savo giminėms ir draugams gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Kreipkite dėmesį į naują adresą:

488 MADISON AVENUE, FLOOR 21ST,
NEW YORK, N. Y. 10022

Tel.: (212) 758-1150/1

S K Y R I A I:

New York, N. Y. 10003, 39 Second Avenue ---- Tel.: 254-5456
New York, N.Y., 10011, 135 W. 14 St. CH 3-2583
Boston, Mass. 02118, 271 Shawmut Avenue 542-1767
Boston, Mass. 02127, 389 West Broadway 268-0068
Buffalo, N. Y. 14206, 332 Fillmore Avenue 856-2674
Chicago, Ill. 60622, 2222 West Chicago Avenue 278-6966
Chicago, Ill. 60608, 3333 S. Halsted Street 925-2737
Cleveland, Ohio 44134, 5879 State Road 884-1738
Irvington, N. J. 07111, 762 Springfield Avenue 372-4685
Irvington, N. J. 07111, 1082 Springfield Ave. 374-6446
Grand Rapids, Mich. 49504, 636-38 Bridge St. N.W. 458-2256
Hanttramck, Mich. 48212, 11333 Jos. Campau Ave. ... 365-5255
Hartford, Conn. 06114, Franklin Avenue 246-9274
Lakewood, N. J. 08701, 241 Fourth St. 363-8569
Los Angeles, Calif. 90022, 960 S. Atlantic Blvd. ... 261-2994
New Haven, Conn. 06511, 1329 Boulevard 562-1446
Newark, N. J. 07106, 698 Sanford Ave. 373-8783
Passaic, N. J. 07055, 176 Market Street 472-6387
Paterson, N. J. 07505, 99 Main Street 274-6400
Philadelphia, Pa. 19122, 1214 N. 5th Street 763-4818
Pittsburgh, Pa. 15203, 1307 E. Carson Street 481-2750
San Francisco, Calif. 94115, 2076 Sutter Street 346-1571
Waterbury, Conn. 06708, 905 Bank Street 756-6766
Warren, Mich. 48092, 29200 De Quindre
1/2 Block North of 12 Mile Road 751-6760/1
Woodhaven, N. Y. 11421, 94-08 Jamaica Ave. 441-4712
Worcester, Mass. 01610, 169 Millbury Street 798-2868
Youngstown, Ohio 44503, 309 W. Federal Street 743-0440

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŲRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAM PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI ISREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

LITUANISTINIS ŠVIETIMAS

Lietuvoj gyvenant tėvams vaikų auklėjime ir mokyme talkininkaudavo savo mokyklą. Tačiau svetur gyvenant yra priešingai -- tėvai turi talkininkauti mokyklai. Kur dar gali išsilaikyti šeštadienio ar lituanistikos mokyklą, tai tėvams būtina pareiga tokią mokyklą remti ne tik savo vaikus leidžiant joms, bet ir medžiaginiais prisidėti prie mokyklos išlaikymo. O jei tokios mokyklos nėra kur gyvenama, tai ten jos uždavinius turi atlikti patys tėvai. "Lietuviais esame gimę, lietuviais turime būti" -- sako dainius.

Ar visi išeivijoje augę lietuviai ir gimusieji čia po svetimu dangumi lietuviais liks, priklausys tikrai nuo tėvų. Juk jau dabar turim nemažai lietuviukų, su kuriais lietuviškai nesusikalbama. Dažnai tenka su tokiais "lietuviukais" susitikti. Vaikai nebekalba lietuviškai, tėvai nemoka angliskai. O jeigu taip yra, tai aišku, kad svetimos įtakos neišlaikė, nuskeno joje, tėvai nesustiprino lietuviškos savo vaikų, nesudarydavo sąlygų gimtosios kalbos mokytis, nepratino skaityti lietuviškų knygų, jie besivaikydami pinigą netalkino lietuviškos mokyklos išlaikymui ir neleidė jai savo vaikų.

Kai tapome benamiais ir atsidūrėme Vokietijoje, tai pirmieji mūsų darbo uždaviniai buvo mokyklos. Po karo nevsi buvom dar susitelkę stovyklose, bet jau veikė lietuviškos mokyklos, kuriose lietuvių vaikai mokėsi ir ruošėsi mūsų tautos šviesesnei atečiai.

Vokietijoje stovyklose veikė 76 vaikų darželiai, juose auklėjami buvo 2,264 vaikai. Tuose darželiuose dirbo 148 auklėtojos. Pradžios mokyklų buvo 112, kuriose mokėsi per 4.000 mokinių, juose mokė 353 mokytojai. Buvo 17 progimnazijų ir 20 pilnų gimnazijų su 3.324 moksleiviais. Gimnazijose dirbo 708 mokytojai. Iš viso lietuvių gimnazijos išleido 908 abiturientus. Be to, Vokietijos universitetuose studijavo per 2.000 lietuvių studentų.

Tai buvo vienas iš gražiausių laimėjimų, praturtinusių gausų tautinį kapitalą. Žodžiu, lietuviškoj mokykloje buvo padėti tinkami pagrindai ir palengvinta jaunimui mokslo siekti toliau. Tėvams savo vaikų mokymas šiek tiek rūpėjo, tačiau prie tų mokyk-

lų išlaikymo jie beveik nieko neprisidėjo. Gulė visa našta ant mokytojų. Mokytojai dirbo sudėliu pasišventimu, atsidėjimu, jokio už savo darbą atlyginimo nereikalavdavo, o tik norėjo, kad šaunusis tautos atžalynas būtų atsparus prieš bet kokią svetimą įtaką.

Jaunimas -- tautos ateitis, vos pražydėjęs žiedas, tai atominio amžiaus audringais metais reikia daugiau kreipti tėvams dėmesio ir rūpin-tis jo mokymu ir lietuvišku auklėjimu. Jaunuoliai baigę vienokią ar kitokią mokyklą, pereina į gyvenimo mokyklą ir siekia savo asmeninių tikslų. Tačiau be asmeninių tikslų, jaunieji turi būti tinkamai pasirengę savo tėvynės kilniems tikslams. To siekdami jie privalo burtis į visuomenines, kultūrines organizacijas. Juk organizuotumas daro gyvenimą su prantamesnį, ideališkesnį.

Organizuoto jaunimo auklėjimas yra mūsų tautos svarbiausias šių dienų uždavinys. Todėl ir yra reikalinga bei būtina telkti daugiau dėmesio mūsų priaugančiai kartai, svetur gyvenančiai, į organizacinę lietuvišką veiklą, nes iš jos laukiama tautos stiprinimo. Reikia ruošti ir mokytis ne tik sau, bet ir mūsų tautos atečiai.

Jei jaunimas bus stiprus dvasiškai, valingas, patriotiškai įsisąmoninęs, tai tikrai jis neapvils lietuvių senosios kartos. Jis, aukštai iškėlęs galvas, žengs pirmyn, nesidairys į pašalius, nesimaudys svetimų įtakų papročiuose, bet ryžtingai dirbs savo tautos labui ir geresnei atečiai.

J. Miškinis

Kai prieš porą mėnesių patyrėme apie Lietuvos generalinio konsulo dr. Petro Daužvardžio sunkią ligą, baisi mintis, kad galime jo netekti, slėgė ne tik jo žmoną, Juzefą, vaikus, gimines, bet ypatingai patriotinę Chicagos lietuvių bendruomenę ir patriotus lietuvius išblaškytus po platųjį pasaulį.

Pastangos pratęsti jo gyvybę buvo bergždžios. Ligos iškankintas jis mirė rugsėjo 26 d. sekmadienio naktį.

Su jo mirtimi žmona Juzefa neteko brangaus vyro. Sūnus Petras-Vytautas su šeima rūpestingo, mylimo tėvo. Dešimt vaikaičių -- mielo senelio. Trys broliai ir sesuo okupuotoje Lietuvoje bei Sibire -- artimo brolio.

Nepriklausomos Lietuvos Diplomatai neteko nepakeičiamo, ilgamečio generalinio konsulo, taktiško, patyrusio ir aukšto išsilavinimo valstybininko, nepamainomo Lietuvos reikalų gynėjo svetimųjų tarpe.

Diplomatinis korpusas Chicagoje neteko vieno iš savo ryškiausių narių, puikaus diplomato.

Ilgą eilę lietuviškų organizacijų ir draugijų -- savo nario, garbės nario.

Lietuviai okupuotoje Lietuvoje neteko jų reikalų ištikimiausio gynėjo ir atstovo.

Antikomunistinis pasaulis -- vieno iš tvirčiausių, nepailstančių kovotojų.

Amerikos, o ypatingai Chicagos lietuviai -- neginčiamo autoriteto ne tik valstybiniuose k lausimuose, bet taip pat ir organizaciniame gyvenime. Nepalyginamo toleranto, skirtingų kartų ir emigracijų jungėjo. Iškilnių, minėjimų bei susirinkimų Nepriklausomos Lietuvos valstybės atstovo, kalbėtojo, sveikintojo, paskaitininko. Jaunimo, skautų organizacijos neteko aukštos moralės, didėles inteligencijos, puikaus kalbėtojo pavyzdžio. Lietuvių kalbos mylėtojai neteko tos kalbos mokytojo, propagatoriaus. Visi mes netekome nepamainomo, gerbiamo, pamulto dr. Petro Daužvardžio.

Tūkstančiai lietuvių įvairaus amžiaus ir politinių pažiūrų susikimšo trečiądienio vakarą į šv. Panelės Marijos Gimimo bažnyčią Marquette Parke paskutinį kartą atsisveikinti su velioniu. Užsienio diplomatai užpildė pirmasias eiles. Kan. Vaclovas Zakarauskas pravedė maldas. Giedojo jungtinis choras ir solistė Dana Stankaitytė, vadovaujama muz. P. Armono. Atsisveikinimo kalbas pradėjo Liet. Teis. d-jos centro vald. pirm. prof. M. Mackevičius. Diplomato vardu kalbėjo iš

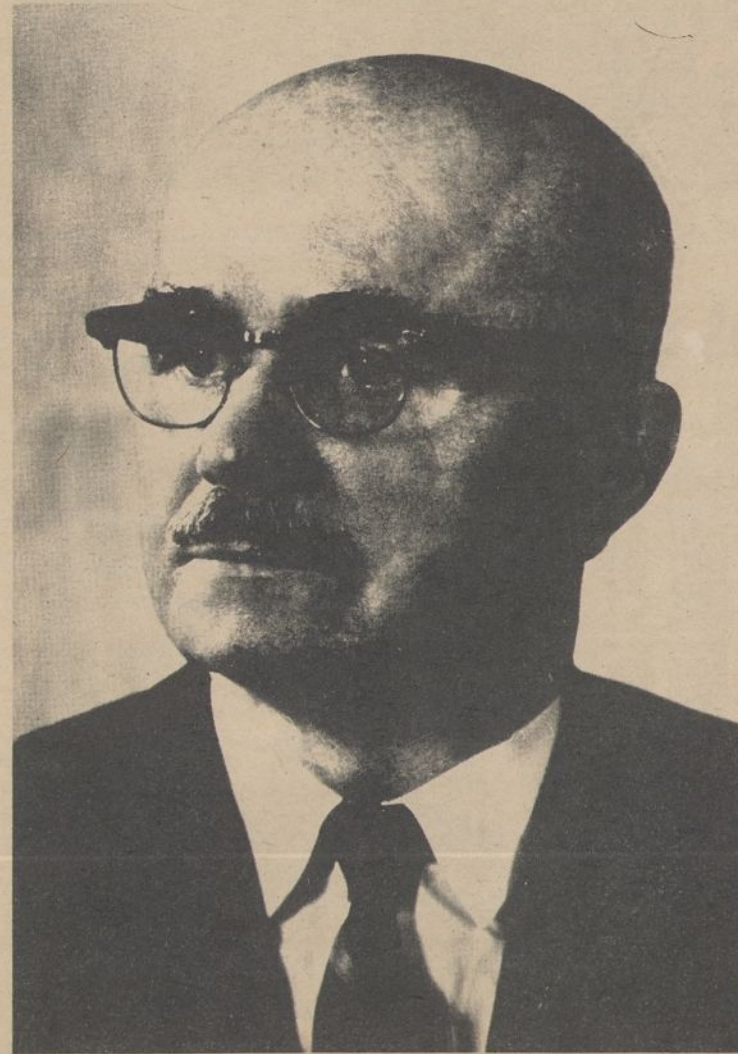
Washingtono atstovas J. Kajeckas, Altos vardu pirm. dr. S. Bobelis ir JAV LB vardu J. Jasaitis. Po kalbų tūkstantinia minia sugiedojusi Tautos Himną iš lėto slinko abiem karsto pusėm paskutinį kartą pažvelgdama į taip jai brangų velionį Petrą Daužvardį.

Ketvirtadienį, po gedulingų pamaldų velionies palaidai palaidoti lietuviškose šv. Kazimiero kapinėse.

Stovint prie šio mums taip brangaus asmens švie-

žiai supilto kapo braunasi mintis kas jį galėtų pavaduoti jo tokioje plačioje veikloje tiek diplomatinėje, tiek visuomeninėje srityje. Visuomeninėje srityje jo jau niekas, niekad nepakeis. Ir mes tik galime geriausia jo atmintį pagerbti pasižadėdami tęsti jo kovą su Lietuvos okupantu, be jokių nukrypimų, kol jo svajota tėvyne Lietuva bus vėl Nepriklausoma.

V. A. Račkauskas

DR. PETRAS DAUŽVARDIS

V. Noreikos nuotrauka

Lietuvių visuomenė jį mylėjo ir gerbė

Š. m. rugsėjo mėn. 27 dienos rytą didžioji lietuvių kolonija Chicagoje sužinojo, kad pereitą naktį su šiuo pasauliu atsiskyrė vienas neilinių diplomatų, taurus lietuvis, patriotas ir nenuilstamas kovotojas už Lietuvos laisvę -- generalinis konsulas dr. Petras Daužvardis.

Jo iškeliavimas padarė sunkiai užpildomą spragą Lietuvos diplomatinei tarnybai. Dr. P. Daužvardis buvo neilinė asmenybė. Visur jis buvo mielai laukiamas ir kviečiamas tarti žodį. Ir jis visuomet rasdavo laiko ir noro dalyvauti lietuviškuose su būvimuose, suvažiavimuose. Jo tartas žodis būdavo trumpas, giliai išmastytas, aktualus, svarus ir patriotiškas. Kiekviena proga vis rasdavo ką nors naujo, konkretaus pasakyti, pasiūlyti. Jis visuomet ir visur ragindavo nenuleisti rankų ir dirbti viningai pagal išgales, kurios priartintų Lietuvai laisvės atgavimą. Virš dvidešimties metų teko klausyti velionies kalbų ir nei vieną kartą nesu pastebėjęs, kad jis savo mintis būtų skaitęs iš rašto. Tai buvo reta asmenybė.

Jokiai politinei partijai nepataikavo ir užnugario neieškojo. Visiems buvo vienodas tolerantas. Jam

visi lietuviai buvo lygūs. Dažnai Chicagos amerikiečių spaudoje pasirodydavo jo laišškai bei straipsniai vienokiu ar kitokiu klausimu. Jo darbai ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių spaudos buvo vertinami teigiamai. Daug darbo ir sumanumo yra idėjęs gynant lietuvių palikimus nuo Sovietų S-gos kėslių.

Velionis dr. P. Daužvardis (dešinėje), šį pavasarį, balandžio 25 d. buvo pagerbtas su sulaukusiais 75 m. amž. Antanu Laucevičium, Kaziu Jukniu ir Pranu Kavaličnu.

V. A. Račkausko nuotrauka

Velionis a. a. dr. P. Daužvardis buvo linkęs į diplomatinę tarnybą. Todėl baigęs universitetą 1925 m. grįžo į Lietuvą ir dirbo užsienių reikalų ministerijoje teisių skyriuje. Nuo 1925 m. gruodžio mėn. iki 1937 m. buvo vicekonsulu New Yorke, Staiga mirus konsului Chicagoje dr. M. Bagdonui, 1937 m. velionis buvo perkeltas į Chicago konsulo pareigas. Vėliau buvo pakeltas generaliniu konsulu, kuriose pareigose išbuvo iki mirties.

Lietuvių visuomenei, kurioje jis buvo išaugęs, subrendęs ir taip nuoširdžiai su ją dirbęs, jo iškeliavimas yra didelis nuostolis.

Kad lietuvių visuomenė velionį mylėjo ir gerbė parodė rugsėjo 29 ir 30 d. kūnas buvo pašarvuotas šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje. Karstas pridengtas tautine vėliava. Rugsėjo 29 d. įvyko atsiveikinimas su velioniu. Dalyvavo virš tūkstančio žmonių ir ne vienas šluostė nuo veido gailėsčio ašarą. Rugsėjo 30 d., 11 v. ryto įvyko gedulingos pamaldos, kurias atnašavo vysk. V. Brizgys asistuojant keturiems kunigams. Taip pat pamaldose dalyvavo kardinolas Codi ir pasakė pamokslą. Buvo didelė retenybė matyti pas lietuvių miesto burmistrą R. Daly, kuris dalyvavo pamaldose ir drauge su kitais priėmė komunią. Nors buvo darbo diena publikos buvo pilnutėlė bažnyčia. Bažnyčioje prie altoriaus buvo išstatyta 16 organizacijų vėliavų. Didžiulė automobilių vilkstinė palydėjo velionies palaikus į šv. Kazimiero kapines.

Kaip teko nugirsti, kad velionis nenorėjo, kad jo žemiški palaikai būtų iškilmingai laidojami, nes jis visur ir visada buvo kuklus ir nemėgo reklamos. Garbė velionies našlei Jucei Daužvardienei ir kitiems už tokias gražias laidotuves.

Baigsiu šį rašinį poeto Maironio žodžiais:

"Skamba ir žvanga, gaudžia varpai, liūdną ir skaudų leisdami gaudą, vėl paviliojo auką kapai -- Diena į dieną tiek jų atranda".

Juozas Jurevičius

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2100-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

LINEMEN
CATV and telephone linemen. For N. Y., Ga., Ala., & Ill. Top pay, 6 paid holidays, weeks vacation. 50 pst paid on excellent hospitalization and insurance program. Young company and growing. Immediate openings. Long term jobs. JACKSON COMMUNICATION CORP. 513-833-4011 (72-79)

LAIOTUVIŲ DIREKTORIAI
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

**TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS**

Mašinoms vieta
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

J. GRAUDA

Karas ant nosies

Daug yra mūsų tarpe tokių teoretikų ir strategų, kurie gerai pramato, kad be karo Lietuva neišsilaikys. Tokių teorijų, aišku, baidosi Kazakevičius, Juškys, et tutti quanti iš sovietinės ambasados, bet iš dainos žodžio neišmesti. Karas ant nosies...

Kausis gūdai su lenkais dėl Vilniaus, ir Lietuva bus laisva, ir Kazakevičius ir Juškys liks bedarbiais, ir išeis gyventi ant amerikoniškojo welfare. Su foodstamps priedais...

Kiekvienas, kas matė gūdų išleistus žemėlapius, išsisteibeliavo į Gudijos sienas. Sostinė Minsk apsupta visu spiečiumi kitų miestų -- satelitų, jų tarpe vienas, vardu Vilna. Tarpsta ta Vilna gudiškųjų žemių gilumoje. Gudams, esą, tas miestas priklauso.

Gi kiekvienas, kas skaitė lenkų veteranų sąskrydžio nutarimus, matė, kad lenkai veteranai reikalavo atstatyti būsimą Lenkiją senose jos sienose, ir tolimo pakraščio miestą Wilno grąžinti Lenkijai...

Štai kur šuva pakastas: bus žiaurus karas tarp Gudijos ir Lenkijos dėl Vilna-Wilno-Vilniaus miesto. Kol kas ta geo-politinė problema susislėpė žemėlapiuose ir suvažiavimų nutarimuose. Problema noksta, gilėja ir tampa vis erzlesnė. Bet šansai yra mūsų pusėje. Kiekviena problema yra ginkluoto konflikto užuomazga. Jeigu gūdai tvirtina, kad Vilna yra nuo pat proistorijos gudiškas miestas, o lenkai tvirtina, kad Liublino unija tą Wilno atidavė Lenkijai -- jau turime dviejų galybių konfliktą.

Rusofilų Juškio ir Kazakevičiaus čia niekas neklausinėja. Jie nėra ginkluotų konfliktų ekspertai. Šniukšt-pašniukšt, jie yra tik šuniukščiai ant brežnevinių ambasados pavalkų. Gūdų žemėlapių ir lenkų veteranų čia vaidina lemiamą vaidmenį. Problema čia tiksliai viena: kada tos dvi galybės susiklaus? Mes gi turime žinoti, nuo kada krauti lagaminus grįžti į išlaisvintą Lietuvą. Juk paverttieji lietuviai sugaus momentą, kada abi kariaujančios galybės išsėks, išspirs abi tas galybės lauk ir iškel trispalvę karaliaus Gedimino bokštą. Visokių gerų vietų (specialistų, direktorių, inspektorių, referentų...) Lietuvoje bus daug ir mūsų ten tikrai pasiges...

O Kazakevičius ir Juškys?

Jie gyvens ant amerikoniško welfare ir negalės net paragauti iš laisvos Lietuvos importuotų kumpio ir saldinių. Juk importuotų maistų už foodstamps krautuvės neduoda.

Stovyklą, be gausaus tėvų skaičiaus, aplankė seserijos ir brolijos vyriausieji skautininkai: s. L. Milukienė ir v.s. P. Molis, kuris be sveikinių perdavė ir išpūdžius iš paskutinės savo kelionės į 13 Pasaulinę Skautų Jamboree. Kiti svečiai: VS Pavaduotojai s. S. Subatienė ir v.s. Č. Kiliulis, LSB dvasios vadas v.s. kun. J. Pakalniškis ir v.s. kun. S. Yla, soc. sk. ved. s. D. Banevičienė, vadovų lav. sk. ved. ps. L. Kiliulienė ir kt.

Stovykla buvo ištisai filmuota ir rekorduota į juostas filmininko Pauliaus Bivainio.

Atsiveikinę su sugriautu palapinių miestu, o kartu ir su saulėta vasara, stovyklautojai išsiskirstė su viltimi, jog sekančiais metais susitiks dar didesnėje Atlanto rajono stovykloje, kuri norės priglausti taip pat Ažuolo ir Gintaro mokyklas.

s. A. J. G.

REIKALINGA ŠEIMININKĖ

Šv. Jurgio parapijos klebonijai Clevelande reikalinga šeimininkė. Dėl sąlygų skambinti klebonui kun. B. Ivanauskui, telefonu (216) 431-5794.

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALUKANAS UŽ PADĖTUS INDELIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

Atlanto rajono Simo Kudirkos vardo stovykloje vs M. Manomaitis mokina seses morzės signalizaciją, Bivainio nuotrauka

SIMO KUDIRKOS STOVYKLA PRIE ATLANTO

Atlanto rajono skautams jau pažįstama ir patraukli 4H stovyklavietė N. Spencer, Mass. šiais metais buvo sutelkusi 374 stovyklautojus. Tai buvo gausiausia, o pagal stov. viršininką s. M. Subatį ir geriausiai pasisekusi stovykla. Tokią ją padarė vykusio kombinacija puikaus oro ir kruopščiai organizuotos bei gražiai prarastos programos. Ir štai tie, kurie pasisekimu įrodė savo sugebėjimus:

SESERIJOS pastovylėje -- ps. A. Bačkaitienė -- vadovė su adjutan-te v.s.v.sl. R. Gudaitiene, programos koordinatore -- ps. G. Petru-tiene, vadove paukšty-tėms -- s. R. Česnavi-čiene, skautėms -- ps. A. Dabrilaite, židinie-tėms -- s. R. Moliene ir

Simo Kudirkos stovyklos viršininkas s. M. Subatis, vyr. skautininkas vs P. Molis ir stovyklos viršininko pavaduotojas s. A. Gudaitis, A. Glodo nuotrauka

vyr. skautėms -- ps. se-se Igne.

BROLIJOS pastovylėje -- s.v.v.sl. S. Lišauskas -- vadovas su

programos koordinato-riumi ps. G. Čepu, vado-vu skautams vyčiams s. v.v.sl. A. Valančiūnu, skautams -- ps. K. Ma-toniu ir vilkiukams -- ps. G. Dragūnu.

Gal stovyklautojai ir nusiskųsdavo, kad per daug užsiėmimų ir per maža laisvalaikio, tačiau tik stovyklą aplė-dus išryškėjo jos tikra-sis vaizdas, perpildytas maloniais išpūdžiais ir pasigėrėtinais darbo re-zultatais: pagilintos ir naujai išmoktos patyri-mo l. programos, spe-cialybės, pionerija, sig-nalizacija, topografija, išmokta naujų rankdar-bių, parsivežta naujų dai-nų, praturtėta draugais bei nuotykių ir pokštų prisiminimais.

Laisvalaikiais ir spor-tui skirtą priešpaskutinę

Simo Kudirkos vardo stovyklos vadovybė su svečiais. Iš kairės: A. Glodas, A. Gudaitis, vyr. skautininkas P. Molis, K. Adomavičius, M. Manomaitis, M. Subatis, A. Glodo nuotrauka

Dalis Simo Kudirkos vardo stovyklos vadovybės su vyr. skautininku P. Moliu ir pirmą vietą laimėju-sia Stumbrų skiltimi. Pirmoje eilėje iš kairės: skautai A. Švikla, Z. Abramavičius, A. Vailokaitis, J. Šarkauskas, V. Zenkus ir vad. psl. E. Meilus. A. Glodo nuotrauka

stovyklos dieną gyvai buvo organizuota sporto programa prityrusio sporto vadovo s.v. fil. A. Šilbajorio, o sesių pravestas "rodom - da-rom" pusdienis buvo netik idomus, bet ir links-minantis. Taip pat sesių (v. sk. A. Rygelytės ini-ciatyva) išpūdingai ir spalvingai buvo praves-tas ir kitas vakaras te-atrališku išscenizavimu senų lietuviškų vestuvių. O kad vakarų laužai bū-tų idomėsi, jie buvo pra-vedami kas vakarą skir-tingai: bendri visos sto-vyklos, atskiri brolijos ir seserijos, atskiri vil-kiukų ir paukštyčių, arba šakomis ir pan. Ps. L. Garsienė gerai mokėjo juos praveisti. Vienas iš laužų buvo pridegtas nuo nuodėgilio iš Australi-jos, atvežto iš ten tik-ką grįžusio brolijos VS v.s. P. Molio.

Stovyklautojai nepa-mirš, jog jie buvo skan-iausiai maitinti prityrusio ūkio sk. ved. s.v.v.sl. A. Fridotko ir virėjo p. H. Beaudette pastango-mis jog buvo gerai me-diciniškai aprūpinti med. sesių I. Jalinskienės ir I. Alksnienės rūpesčiu ir kad jų van-dens malonumai buvo ap-drausti s.v.v.sl. A. Va-lančiūno ir s.v. G. Aukš-tulio asmenyse. Atstume būdamos brolijos ir seserijos pastovyklės, bei brolija, vesdamanak-tines iškylas prisimins turėtus puikius ryšius su štabu dėka j. sk. R. Ba-gerčiaus aprūpinto pro-fesionalinio ir nuolatinio radio ryšio.

Stovykla buvopasirin-kusi Simo Kudirkos var-dą, atžymėti pagarbai ir prisiminimui metinių nuo mūsų herojaus drą-saus, bet nesekmingo žy-gio, siekiant laisvės. Ry-šyje su tuo s. R. Jaku-bausko redaguojamas stovyklos laikraštėlis simboliškai pasivadino "Grandinė", o mintimis su Simu stovykla prasi-dėjo ir baigėsi. Jo žygio prasmė dar giliau palies-ta Simui Kudirkai skir-tąją dieną, kuri vietoje laužo buvo užbaigta išpū-dingu išscenizavimu Simo Kudirkos teismo.

Stovyklai artėjant į galą, iškilo įvairių var-žybų laimėtojai. Štai jie: LB Centro Valdybos pri-siūstais medaliais apdo-vanoti skautiškiausio sto-vyklautojai D. Špakevi-čiūtė ir psl. E. Meilus.

Paukštyčių skilčių var-žybose laimėjo I vietą Philadelphia, II -- Wa-shingtonas, III -- Wor-cesteris. Vilkiukų I -- Hartfordas, II -- Worces-teris, III -- Elizabethas. Skaučių I -- Elizabethas, II -- Worcesteris, III -- Philadelphia. Skau-tų I -- Worcesteris, II -- New Yorko Ažuolai, III -- Brocktono Stum-brai.

Graži stovyklos tvar-ka ir darnus jos prave-dimas, be anksčiau mi-nėtų vadovų, priklausė taip pat ir nuo stovyklos viršininko s. M. Suba-čio pasirinktų padėjėjų: jo pavaduotojo -- s. A. Gudaičio, dvasios vado -- ps. kun. V. Bitino, komendanto -- s.v.v.sl. R. Zino, sekretorės -- ps. I. Jankauskienės, iš-dininko -- ps. A. Glodo ir pionerijos instrukto-rius -- j.v.s. M. Ma-nomačio.

KŪRYBA IR MOKSLAS

NARKOTIKAI, JAUNIMAS IR MES

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

Europietiškos kilmės tėvai, daugiausia pirmosios kartos imigrantai, su neslepia pasididžiavimu įvairiomis progomis teigia, kad etninių tradicijų pagrindais susikūrusios šeimos sugeba ne tik išlaikyti savo tautinės kultūros testinumą, bet taip pat pajėgia savo vaikams perduoti taip vadinamos "senosios moralės" ir dvasinio atsparumo principus. Nors šio teigimo negalima būtų priimti kaip aksiomos, tačiau dar prieš ketų metų su juo galima buvo dalinai sutikti. Dėja, šiandieną mus į savo sukūrį įtraukęs gaivalin-gai ir radikaliai besikeičiantis gyvenimas verčia plačiai atverti akis ir rimtai apsižvalgyti, kad perdėtas pasitikėjimas savo moraline jėga bei parapijinis atsiribojimas nuo gyvenimo aktualijų neprivestų mūsų prie katastrofiškų staigmenų, su kuriomis kovoti galime išlikti nepasirušę.

Šalia mūsų visuomenės reikalų, mūsų tautos laisvės klausimo, mes neturime būti abejingi Vietnamo karo eigai, politinėms kampanijoms, ekonominiams klausimams, radikalinių idėjų plitimui ir, kas svarbiausia, taip gaivališkai besiplečiančiam narkotikų vartojimui. Jau virš dviejų dešimtų metų šitame krašte augęs mūsų jaunimas, per mokslo ištaigas ir tarnybas tapęs integralia šio krašto visuomenės dalimi, negali išlikti visiškai nepalies-tas naujų idėjų, negali neišbandyti naujų gyvenimo persamų pergyvenimų, kaip tai yra tipinga kiekvienai jaunimo kartai. Jei sutinkame su tuo faktu, kad egzistuoja stiprios negatyvios srovės tiek politinėje, tiek religinėje bei moralinėje srityje, turime sutikti ir su tuo, kad bet kokia negatyvi jėga yra stipri ir pavojinga.

Narkotikų vartojimas, paskutiniųjų metų laikotarpyje pasiekęs net ir vyresniusios pradžios mokyklos moksleivius, giliai įleidęs šaknis kari-niuose daliniuose, popu-liariose universitetų bendrabučiuose, kelia rūpesčio ne tik privačiuose visuomenės sluoksniuose, bet privertė ir pačią JAV vyriausybę rimtai imtis priemonių tiek narkotikų prekybai užkirsti kelią, tiek gelbėti tuos, kurie tapo jų aukomis. Nesenai išleistu karinės valdžios potvarkiu, iš kariuomenės atleisti karo veteranai, patekę į narkotikų įtaką, yra gydomi valdžios lėšomis. Be abejo, kad kiekviena lietu-vė motina, bent paviršutiniškai susipažinusi su faktais ir statistikomis, turėtų neignoruoti narkotikų problemos su ta

mintimi, kad "mano šeimoje to negali atsitikti".

Prieš konkrečiau analizuojant galimybes tai problemai užbėgti už akių, idomu susipažinti su įvairių medikų, sociologų bei šiaip autorite-tinių asmenų nuomone apie narkotikų plitimo priežastis. Trumpai ban-dysiu jas perduoti:

1) Jaunimas turi per daug laiko ir pinigų, o lengvas prieėjimas prie narkotikų rinkos juos pa-traukia ir vilioja "pa-bandyti";

2) sąmoninga komunis-tų infiltracija griauti krašto morale iš vidaus, palaužiant jaunimą nar-kotikais juos pristatant dideliais kiekiais;

3) paprastas patamsio gaivalų noras greitai pralobti nelegalia narkotikų prekyba, kaip tai buvo da-roma su svaigiaisiais gė-ralais prohibicijos me-tu;

4) stoka idėjų, kurios patrauktų jaunimo vaiz-duotę ir uždegtų pozity-viam kūrybingam dar-bui;

5) suaugusiųjų nepa-kankamas susidomėji-mas jaunimo intere-sais, paliekant jį per daug anksti vieną ir sa-varankišką, dirbtinai su brandinant prieš laiką stipraus komercializmo priemonėmis.

Savaime suprantama, kad tų priežasčių galima būtų rasti ir daugiau, kaip tai tvirtino savo pas-kaitoje apie narkotikus Cuyahoga Apskrities Še-rifas Ralph E. Kreiger. Jis pabrėžė, kad nar-kotikų plitimo nesustabdy-s nei bausmės, nei rinkos sumažinimas. Jis siūlo priežasčių ieškoti gi-liau, būtent, jauno žmo-gaus dvasią formuojan-čioje aplinkoje: šeimoje, mokykloje ir bažnyčioje. Ir čia kyla klausimas: kas iš tikro verčia jaunimą, ieškoti pavojin-go malonumo narkotiku-se. Ar tai tam tikro mo-ralinio balanso neteki-mas, ar neradimas atra-mos jaunatviškame ide-alizme, ar bendroji ato-minio amžiaus nerami žmonijos atmosfera, greičiausiai nepavyks tiksliai nustatyti nei pa-tiems šiuolaikiniams įvai-rių sričių autoritetams. Tačiau dėl to negalima

niešioti priežasčių, kad bet kuriomis priemo-nėmis sugebėtume užbė-gti už akių kiekvienam jaunuoliui ir jaunuolei grėsiančiam pavojui tap-ti bevale, fiziniai ir psi-chiniai sužlugdyta as-menybe.

Šiuo metu tradicinės vertybės, kaip patriotiz-mas, idealizmas, heroiz-mas, daugelio gentkar-čių jaunimą viliojęs va-žoti apie didelius darbus, drąsą, riteriškumą, pa-siaukojimą, šiandiena jaunimo nebepatraukia. Galimas dalykas, kad vy-resnioji karta, tradici-niai konservatyvi, ne-pajėgė gyventi pagal di-deliais šuoliais riedanti gyvenimą, sustingusi sa-vo formomis, sąvoko-mis, vengdama ieškoti naujų priemonių seno-sioms vertybėms perduoti bei pristatyti. Karžy-gio mitas šiandieną jau-nuolių akyse nebeteri sa-vo paslaptingo viliojan-čio grožio. Paskutiniųjų metų įvykiai, Vietnamo karo maišatis, bylos, griauančios kario sim-bolinę sąvoką, paliko kar-tų rezultatą: eiliniam žmogui spręsti, ar ka-ryst -- herojus, ar tik pa-prastas žudikas. Nėra abejonės, kad kario uni-forma nebėvilioja jauno žmogaus. Politiniai skan-dalai, išeikvojimai, ne-sąžiningas didžiųjų kom-panijų elgesys su varto-tojais, aukščiausiojo teismo sprendimai, ieš-ką teisiųjų kabliukų rim-tam nusikaltėliui ištei-sinti, pamiršus pačią nu-sikaltimo auką, -- visa tai neprisideda prie ide-alistinės aplinkos kūri-mo.

Europietiškos šeimo-se tvirtokai įsigalė-jęs vyresnio asmens au-toritetas jau turi būti pa-laikomas natūraliu su-gebėjimu tą autoritetą iš-laikyti ne įsakymu, bet pavyzdžiu ar veiksmu. Ciniška jaunimo pažiū-ra į vyresniųjų elgesį ne visada yra be pagrindo. Todėl šių dienų popu-lia-ri kova su nusistovėjusia gyvenimo forma, taip tin-kamai pavadinta "estab-lishment", kurio dalimi esame mes visi, kyla iš jaunimo dvasinės būse-nos, prie kurios esame ir mes prisidėję.

Ką mes turime savo jaunimui pasiūlyti, kad

Jurgis Pabrėža gimė Vėčių kaime, Lenkimų parapijoje, Skuodo vals-čiuje tuometinio Telšių apskričio 1771.1.15; mirė Kretingoje 1849.X.30. Pa-laidotas senosiose Kre-tingos kapinėse.

Jo tėvai Jonas ir Ro-zė Pabrėžos buvo vals-tiečiai, turėję bajorų tei-ses. Sūnų Jurgį, baigusį Kretingos gimnaziją auk-so medaliu 1791 m., lei-do į Vilniaus universite-tą (Vyriausiąją Didžio-sios Lietuvos Kunigaikš-tystės Mokyklą) studijuoti mediciną. Klausyda-mas botanikos, kuria do-mėjosi nuo pat jaunystės pas prof. F. Spitznagelį, čia ją dar labiau pamė-go. Tačiau, tuo metu ki-lę neramumai Lietuvoje, sutrukdė ir J. Pabrėžai baigti aukštąjį mokslą ir po dviejų metų studijų, jis iš universiteto išsto-jo. J. Pabrėža kaip karš-tas patriotas žemaitis ne-kuri laiką dalyvavo T. Kosčiūškos sukilime. 1794 m. rugpičio 1 die-ną įstojo į Varnių kuni-gų seminariją, kurią per-dvejus metus baigė ir bu-vo išventintas kunigu.

Vikaravo Šiluvoje, Tveruos, Plungėje, dve-jus metus buvo Raudonės klebonu. Vėliau dėl sveikatos išprašė į al-

galėtume dar išlaikyti savo autoritetą, kad ga-lėtume suteikti, reikalui esant, tikrą atsparą, kad sugebėtume jį išlaikyti moraliai ir fiziniai svei-ką, nes nuo jų priklausys mūsų tautos gyvybė?

Mūsų parengimai, daž-nai ne per daug turin-gi savo programa, visa-da pasižymi turtingu bu-fetu ir neišsėmiamu gė-rimų šaltiniu už baro, nuo kurio ne vienas jau-nuolis sunkiai gali ati-traukti savo tėvą. Mūsų tautos reikalai, kuriais išimtinai rūpinasi maža saujelė pasišventusių as-menų, tiek iš vyresnės, tiek ir iš priaugusios jaunosios kartos, šei-mosė ribojasi pareigos atlikimu, išklauskite ke-lėtą ilgų paskaitų Vasario 16 proga, užsisakius vie-ną kitą lietuvišką laik-raštį ar retkarčiais iš-gijus kokią knygą. Radi-jo valandėlių klausytojų skaičius mažėja, nežiū-rint pastangų programas padaryti įdomias, turi-ningas ir dažnokai prita-omas jaunimui, kuriam

(Nukelta į 6 psl.)

PROF. J. RAUKTYS

taristus ir apsigyveno sa-vo pastangomis įkurtoje altarijoje. Kartenoje (1807-16), tikėdamasis la-biau galėsiąs atsieti pa-mėgtai botanikai. 1816 m. J. Pabrėža įstojo į Kre-tingos pranciškonų-ber-nardinų vienuolyną tre-tininku, gaudamas Am-broziejaus vardą. Po me-tų laiko jau skiriamas Kretingos pranciškonų mokyklos kapelionu kar-tu ir lotynų kalbos, gam-tos bei geografijos moky-toju. Ekskursuodamas su mokiniais Kretingos apylinkėse teikė batani-nių žinių apie randamus augalus ir pats rinkosi augalų savo herbarui. Vienuolyno sode turėjo pavyzdinį augalų darželį -- mažą botanikos sode-lį, kurį su pasigerėjimu tvarkė ir papildė naujais augalais, gaunamais iš universiteto botanikos sodo. Atleistas iš mokyk-los pareigų, paskirtas pa-mokslininku (1821-26).

Kilnojamas iš parapi-jos į parapiją J. Pabrė-ža gana gerai pažino žė-maikių gyvenimą ir ypač arti, kaip kunigas lanky-damas ligonis, kuriuos džnai globojo ir gydė sa-vo surinktomis vaistažo-lėmis. Dėlto jis žmonių buvo vadinamas liaudies gydytoju.

Suprasdamas žmonių reikalus praktiškame gy-venime, ėmėsi rašyti bei išleisti eilę veikalų ir žemaikių kalba, varto-jant lenkų raidyną bei savą rašybą. Rasė taip pat šiek tiek lenkų ir lotynų kalba. Medicinos klausimais išvertė iš ru-sų kalbos "Spasabs, kaip reik apsieiti su ligo-niais, kur nėra dakta-rų -- taipojas kaip sar-ginti ligonis, kuomi gy-dyti, kokius aniams duo-ti valgytus ir gėrimus ligos metu ir aniams gy-jant", parašė "Augimės sugadlyvosios gydymui" ir lenkiškai "Skutki le-karskie niektórysych ros-lin i sposób užyvania ty-chže roslin w ronych chorobach" (Kai kurių au-galų gydymasis veiki-mas ir tų adgalų vartoji-mo būdas įvairioms li-goms). Iš dvasinio turi-nio knygų minėtina "Pa-kratims Sanžinės", kuri atspaus-ta Prūsiose 1869 m. ir vėliau du kartus perspausdinta.

Svarbiausias ir di-džiausias J. Pabrėžos parašytas botanikos vei-kalas yra -- Tayslos au-

gumyynis, koremy taal-pynas augimys ligszioł-raastosys teyp muoso-sys kayp nekorios swet-szaalys s6 prijungym6 abladnu prajoowa weyka-la yra s6raszima waar-duu paprastunju teyp žė-maytyszku, kaypo pruu-syszku, laatwyszku yr-waarduu tayslynyiu žė-maytyszku so lootiinys-zkays par k6nega Ambro-ziej6 Paabreža, bowo-siij koznadij yr mooki-toi Kretingos mokslyni-čzi6, terciori6, z. sz. T. Pracyszkaus. Kretin-goje, 1843. Rankraštis turi 1040 puslapių. Prie-jo pridėta 229 paveiks-lai. Šiam veikalui A. Pa-brėža ruošėsi per eilę metų. Pirmiausia rink-damas augalus po visą Vakarų Žemaitiją -- nuo Baltijos pajūrio, siekda-mas Tilžę, ir tapdamas pirmuoju V. Žemaitijos floros tyrinėtoju. Iš ap-lankytų vietų surinktų augalų jo buvo sudary-tas herbaras; rinkdamas augalus, rinko ir jų var-dus, vietos žmonių vadi-namus. Kai kurių augalų vardus padėjo nustatyti prof. J. Jundzila ir W. Wolfgang. Lotyniškus terminus versti į žemai-čių kalbą gelbėjo J. K. Juozapas Butovič.

Veikalui išleisti jau turėjo 1000 olandiškų muštinių, bet dėl pablogėjusios autoriaus svei-katos, atspausdinti ne-pavyko. Rankraštis pa-teko į Kauno kunigų se-minarijos knygą. Tik ar-ti 50 metų praėjus nuo autoriaus mirties, tesu-sirūpinta spausdinimu. Kunigo A. Miluko rūpes-čiu, seminarijos klieri-ko K. Kurklinsko buvo pa-darytas rankraščio da-lies nuorašas ir 1900 m. JAV, Shenandoah, Pa., leidėjo kunigo A. Miluko ir bendrovės lėšomis, tapo atspausdintas atski-ru "Dirvos" leidiniu: Bo-tanika arba Taislius Au-guminis. Parašyta kun. Ambraziejaus Pabrie-žos Shenandoah, Pa., 1900. Ši atspausdintoji 144 puslapių knyga api-ma augalų morfologiją ir botanikos žodyną; ne spausdinta rankraščio dalis sudaro sistematinį atskirų augalų aprašy-mą. 1910 m. išėjo ir an-troji laida. Dabartiniu me-tu visas A. Pabrėžos rankraštis randasi res-publikinėje bibliotekoje Vilniuje. Kunigo A. Milu-ko pastangomis atspaus-dintoji A. Pabrėžos vei-kalo dalis yra didžiai vertinga botanikos ter-minologijai. Kitų botani-nių veikalų tarpe minėti na "Vardai taisliniai au-gimių, atsirndančių au-gimnyčio žemaitinė... Par kunigą Ambroziejų Jurgį Pabrėžą, buvusį koznadij ir mokytoją iš kalų Kretingos, surašyti metuose 1834. Kretin-goji" taip pat "Sryyje bal-sennyyni biluū žemit. Lo-tyynyyni. Par k6nega Am-brazieej6 Paabreža soo-rinktuu. Metusy 1834 -- Kretingoo"; abu šie dar-bai svarbūs ir kabinoty-

(Nukelta į 6 psl.)

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

NARKOTIKAI, JAUNIMAS IR MES...

(Atkelta iš 5 psl.)

retai teduodama proga tas valandėles klausyti ar jose dalyvauti. Jaunimo organizacijos, per tiek emigracijos ir tremties metų išauginusios eiles pozityvių lietuvių jaunuolių, apima vistik mažą dalį mūsų jaunimo. Lituanistinėse mokyklose mokinių skaičius mažėja, nes mažai suinteresuotų pasisėdintų asmenų paaukoti savo šeštadienius lietuviško jaunimo ateičiai, opa to gumų ieškojimas, nenoras vežioti vaikus, pažū atbukina ištisas šeimas ir jas padaro abejingas visam tam, kas dar duoda mūsų gyvenimui tam tikro idealizmo apspalvį. Būti lietuviui ir dar kataliku šiandien nėra lengva: tiek daug pareigų, tiek daug reikalų, tiek daug nepatogumų. Jaunimas pamažu išsilia į aplinką, mažai teatinčią bendro su mūsų kultūros ar moralinių vertybių tęstinumu. Nei mūsų organizacijos, nei šokių grupės, dainų ansambliai ar panašūs vienetai neapims individualiai kiekvienos lietuviškos šeimos. Pagaliau, ir jų įtaka yra ribota tuo labiau, kad juose dalyvauja daugiau iš prigimties i visuomenišką gyvenimą linkę ar kokių nors talentų turįs jaunimas. Todėl, mano supratimu, visas dėmesys turi kauptis šeimoje, pagrindiniame ne tik mūsų tautos, bet ir visos žmonijos vienetė.

Jaunimui gelbėti stebuklingos formulės nesu-rado niekas; jos pasiūlyti negaliu ir aš. Tačiau didysis rūpestis tenepalieka mūsų abejingais, nenorinčiais ieškoti kelių ir sprendimų. Mūsų gyvenimo objektyvi analizė, sveika mūsų veiksmų kritika gali žymiai prisidėti prie užbėgimo nelaimei už akių. Mano supratimu, bet kokia kaina palaikymas kontakto su jaunimu šeimoje yra pirmas žingsnis. Kada tarp tėvų ir vaikų nutrūksta ryšys, ir bendravimas pradeda ribotis grynai fiziniais bei materialiniais aspektais: bendrapastogė, ekonominio vieneto reikalavimai, pavojus yra ne tik prarasti vertingą jauną tautos atžalą, bet ir mylimą šeimos narį bei žmogų. Brendimo amžiuje jaunas žmogus yra nelygus kaip pavasario dangus: kapryzingas, jautrus, užsidaręs, nekantrus, ieškąs vienatvės ir draugų už namų ribų. Jis kurį laiką izoliuoja tėvus, nes skausmingas perėjimas iš vaiko į suaugusį yra kartus ir gilus kiekvieno žmogaus išgyvenimas, reikalingas supratimo ir tam tikros pagarbos jo privatumui, tačiau tuopačiu reikalingas rūpestingo ir įžvalgaus atydu-mo ir pastabumo. Turėdama po ranka oficialią brošiūrą, pavadintą "Narcotic's Guide", aš bandysiu pacituoti keletą žymių medikų suformuluotų simptomų, kurie kartais gali būti visiškai panašūs į normalų brendimo laikotarpio elgesį, bet taip pat gali

būti rimtu įrodymu, kad jaunas žmogus reikalingas skubios ir greitos pagalbos:

1) Agresyvus elgesys, nepagrįstas juokas, greitai kalba, neaiškus galvo-jimas, stoka apetito, nuovargis, ir t.t. Virš-minėti simptomai būti tik paprastas bręstančio jaunuolio elgesio reiškinys, jei šalia jo nebūtu stambiomis raidėmis pažymėta: amphetaminų vartojimas. Rezultatai: galima mirtis nuo per didelio kiekio, haliucinacijos, o methamphetaminai kartais sukelia laikiną psichozę.

2) Neaiški kalba, šaltos rankos ir kojos, vėmimas, juokas ir ašaros tuo pačiu metu... Nenorint ištarti ko nors rimtesnio, nepastabi motina gali padaryti savo pačios diagnozę: jaunuolis persišaldęs, turi gripą, tuo labiau, kad sekančią rytą jau tų simptomų nebesimato... iki sekančio karto. Tie patys simptomai surašyti kaip charakteringi tiems kurie paragavo dozę LSD. Rimtesniais atvejais prasideda haliucinacijos.

3) Vėmimas, išgėrusio išvaizda, neaiški kalba, mieguistumas, abejingumas, padidėjęs akių lėliukės, noras valgyti saldumynus... Pagal narkotikų simptomų sąrašą, viršminėta rodo, kad buvo naudojami barbituratai. Dar ir daugiau galima iš to sąrašo pasimokyti: cukraus gabalai su dėme centre, dėžutės su įvairiaspalvėmis tabletėmis, maži buteliukai su nežinomos kilmės skysčiais nėra nekalti žaislai, o tikri narkotikų vartojimo įrodymai. Tą patį galima pasakyti apie stiprų deginamųjų lapų kvapą, smulkias sėklas kišėnėse, cigarečių popierio trupinius...

Visa tai baisi realybė, su kurios tam tikrais aspektais turi susipažinti kiekviena šeima. Tik nežinojimas yra pavojingas, tik abejingumas veda į katastrofą.

Simptomų ieškojimas nėra problemos sprendimas -- tai tik tam tikra apsauga tuo atveju, kada jau reikia imtis griežtų ir efektingų priemonių jaunam žmogui gelbėti. Tačiau aš manau, kad meilė, kuri nėra akla, pasitikėjimas, kuris turi ribas, ir nuolatinis budrumas turėtų tapti pastoviais šeimos gyvenimo elementais. Motinos, kurios savo vaikuose temato savo išsvajoto idealo įkūnijimą, dažniausia yra tos, kurios turi pakelti didžiausią nusivylimų dalį: kiekvienas sūnus ir kiekvienas duktė yra tik žmonės, kurie ieško savo vietos gyvenime, o tą vietą surasti, be prievartos, tik švelnia vedančia širdimi, turime padėti mes. Realaus žvilgsnis į mūsų vaikų talentus bei sugebėjimus, vengimas reikalauoti iš jų daugiau, negu jie pajėgia, vengimas versti juos lenktyniauti su kitais, už juos gabesniais, reikalauja savitvardos ir vidaus discipli-

nos. Per didelis spaudimas, per aukšti reikalavimai iš tėvų pusės ir vaikų nepajėgumas tuos reikalavimus tinkamai išpildyti ne kartą jaunus žmones priveda prie stipraus dvasinio konflikto, kuriam neradę praktiško sprendimo, jie metasi į pabėgimą nuo gyvenimo tikrovės -- narkotikus. Ne kartą stebimės, kad kaip tik pasiturinčių, išsimokslinusių ir šiaip gyvenime pasižymėjusių šeimų vaikai atsiranda narkotikų landynėse, pametę šeimą, mokyklą, atsisakę net ir finansinės tėvų globos...

Tikro imuniteto neturi-me mes nei vienas. Praktiško recepto negali pasiūlyti iki šiol joks gydytojas, joks psichiatras, jokia teisinė bei bausmės institucija. Narkotikai yra čia, ir kovai su jų pavojumi turime būti pasiruošę. Pirmoje eilėje, jau iš natūralios meilės savo tautai ir savo jaunimui, mes turime likti aktyvūs už šeimos ribų, ir atlaidžios bei rūpestingos meilės kupi ni jos viduje.

Pabrėža...

(Atkelta iš 5 psl.)

rai. Vilniaus universiteto bibliotekoje buvo išlikę augalų morfologijos terminų žodynėlis "Pąkiet wyrazów Botanic-znych Lacinsco - Polskich" lotynų ir lenkų kalba.

A. Pabrėža buvo surinkęs daugiau kaip 800 augalų herbarą; dar 400 augalų buvo gavęs iš prof. Wolfgango, dalį taip pat iš vienuolio Apanasevičiaus Tomsko srities, tu rėjusio didelę mokslinę vertę. Po mirties jo herbaras pateko į Kretingos vienuolyno biblioteką. Didesnę šio herbaro dalį yra gavęs prof. B. Hryniewiczis ir 1914 m. išsi-vežęs į Odesos universitetą, kur Rusijos revoliucijos metu dingo. Tačiau šio A. Pabrėžos herbaro augalų skirčių sąrašą (491), 1933 m. jis paskelbė savo veikale "Tentamen Florae Lithuaniae". Likusiąją Kretingos vienuolyno bibliotekoje herbaro dalį 1930 m. gavo Vytauto Didžiojo Universiteto botanikos katedra; šios dalies herbaro augalų skirčių ir veislių sąrašas buvo prof. K. Regelio paskelbtas 1932 m. Tuo būdu A. Pabrėžos herbaro paskelbta daugiau, kaip 700 žiedinių augalų vardų, tu rinčių didžio vertės botanikos terminalogijai, ypačiai buvusių gyvos kalbos kilimo.

Negalima nepaminėti ir A. Pabrėžos palinkimo poezijai. Vienas jo eilėraščių buvo atspausdintas "Vienybėje Lietuvnikų", 1890 m. keletas pasirodė žurnale "Tauta ir Žodis", 1931 m., du atspausdinti "Lietuvių literatūros istorijos chrestmatijoje", 1957 m. Vilniuje.

A. Pabrėža -- geras dvasios vadas, Valančiaus žodžiais tariant, pamokslininkas, garsėjęs po Žemaičių kraštą ir gyvu žodžiu įtakingai auklėjęs klausytojus, pirmasis V. Žemaitijos bo-

Dail. Magdalena B. Stankūnienė vieną savo grafikos kūrinių paaukojo Lietuvos Agronomų S-gai Chicagoje grožinės literatūros epochinio kūrinių apie laisvo Lietuvos ūkininką išleidimui paremti. Paaukotąjį paveikslą Agronomų S-gos gegužinėj rugsėjo 5 dieną laimėjo agr. Alfonsas Putna. Nuotraukoje iš kairės: dr. agr. J. Briedis (s-gos v-bos pirm.), S. Janulaitienė (sekr.), agr. J. Sadūnas, dail. Magdalena Stankūnienė ir Alf. Indreika (Liter. kūriniui leisti komisijos pirm.).

A. Šeštojo nuotrauka

LIETUVIŠKOJO GYVENIMO NUOTAIKOS

EMILIA ČEKIENĖ

GARBĖS TARNYBA

Ruduo yra i darbus grįžimo laikas. Žemdirbiams nuėmimas derliaus nuolaukų, jaunimui grįžimas i mokslo židinį, gi organizacijoms ir visuomenės veikėjams grįžimas i posėdžių bei parengimų sales, planavimas veiklos visam sezonui. Kiekvienas darbas yrasvarbus ir paprastai gyvenime būna taip, kad juo svarbesnį darbą atlieki, juo didesnį gauni atlyginimą. Tačiau yra darbų, kuriuos vadiname garbės tarnyba, nes už juos niekas neapmoka. Prietokių priklausoma organizacinė visuomeninė veikla. Kalbant apie organizacinę veiklą, tai pažvelgę i bet kurio miesto mūsų parengimų kalendorius, matome, kad iki pat 1972 metų jau užimtos salės ir skelbiami

parengimai kiekvienam savaitgaliui po keletą. Yra žmonių, kuriems nerūpi jokie parengimai, yra ir tokių, kurie dar lietuviškos sąžinės veda mi jaučia tautinę pareigą mūsų org-jų darbą savo atsilankymu paremti ir jų veiklą ivertinti. Deja, kad ir koks patriotas bebūtum, ne visada gali vadovų veiklą teigiamai vertinti. Kai nueini i koki parengimą, praleidi visą poilsio dienos popietę ir vakarą, sėdamas nekantriai lauki galo ir nerviniesi, kam atėjai, tai grįžtant namo darosi aišku, kodėl mūsų jaunimas taip vengia kartu su mumis dalyvauti.

Kas tuose parengimuose blogo, skaitytojas paklaus. Pirmiausia, netikusi org-jos vadovybė ar komitetas nesugebantis organizuoti nei parengime vadovauti, o tačiau be jokio pasiruošimo turi drąsos tokių parengimų imtis. Pagal skelbimus kartais atrodo ir tikiesi, kad eini i aukštesnio lygio kultūrinę šventę ir poilsio dieną ten atrasi ne tikai skanių užkandėlių, bet ir dvasios peno. O nusivylęs grįžti namo. Mes vyresnieji esame atlaidesni, kitą kartą ir vėl nueinam, bet, jei iš eilės keli tokie parengimai pasitaiko, tai ir vyresnieji nustoja tautinės pareigos jausmo ir i viską numoja ranka.

Kyla klausimas, kodėl org-jų nariai tokius vadovus ar komitetus renka. Girdime paaiškinimus, jog šiais laikais niekas nesutinka būti renkamam, nes esą pagrindiniam išsivijos veikėjui visuomenė nerodo jokios pagarbos ir aplamai i paskelbtus org-jos rinkimus nedaug susirenka narių.

Atrodo, kad išsivijos lietuvių gyvenime vyksta panašiai, kaip ir Amerikos. Yra tylioji, kantrioji, patriotiškai susipratusi lietuvių dauguma ir mažuma, Draugo vedamajame 9.20 dienos numeryje pavadinta egoistais, garbėtroškom, kurie, anot jo, i mūsų org-jų viršūnes dažnai patenka asmenys nevisada priimtoms pareigoms tinkami, apie kuriuos toliau Draugas taip rašo: "Dažnai atsitinka, kad

aukštuose postuose sėdi maži žmonės, iš kitos pusės kilnesnės asmenybės vadovauja tikrai nežymiesiems mūsų veiklos sektoriams. Negalima pasakyti, kad mūsųose trūktų asmenybių, tačiau tikrąsias asmenybes pastebėti ir iškelti nėra lengva, nes jos pačios i priešakį nesiveržia..."

Teisingos mintys, tik pravartu jas papildyti, kad jeigu ta mūsų veržlioji i priekį mažuma vadovaujančių postų siekia tik dėl garbės troškimo, kaip Draugas rašo, tai dar neblogai, nes ir menkesnių sugebėjimų asmenys paėmę vadovavimo pareigas per savo vieną, na gal ir dvi kadencijas, org-jos nesuspės nugyventi, o jei turės noro šalia garbės dar i lietuvybei kiek pasitarnauti, tai susiras tinkamų padėjėjų i orgja klestės.

Daug blogiau yra su tais vadovais, kurie i aukštesnius postus veržiasi neva lietuvybės varden, o ištikrųjų tik pasipelnymui i lietuvybės. Tokie neatsiskaito nei už iš visuomenės surinktas lietuvybei lėšas, nežiūrint kontrolės komisijų reikalavimų, kurios net kartais atsistatydina ir vadovai visai dėl to nesijaudindami neraudonuodami vadovauja ir toliau. Tokių turime ne vieną. Kas lietuviško idealizmo dar nėra praradęs, o su tokiais faktais praktiškai susidūręs, nusiivilia org-jų vadovais ir užsidaro savo mažam pasaulyje nebelankydamas parengimų ir nebeaukodamas lietuviškiems reikalams, papildydamas tyliosios mūsų išsivijos daugumos skaičių.

(Bus daugiau)

• Kanklių muzikos studija pradeda mokslą nuo š. m. spalio 15 d. Norintieji mokintis kankliuoti, kreipkitės i O. Mikulskienę tel.: 268-1825.

• Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės i V. Giedraitį, tel. 944-6835.

Šių metų abiturientai

Šie abiturientai bus pristatomi lietuvių visuomenei Trečiajame Rudens baliuje spalio 9 d. Clevelande.

Loreta Nykštėnaitė, Cleveland State Universitete, humanitarinius mokslus.

Vilijus Nykšėnas Cleveland State Universitete studijuos pramonės - prekybos administraciją.

Audronė Grauzinytė studijuos Cleveland State University psichologiją.

James Šimelis studijuos Indiana University of Pennsylvania administraciją ir prekybą.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

PASKYRĖ PREMIJĄ PROF. Z. IVINSKIUI

Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos Valdyba savo posėdyje, įvykusiame 1971 rugsėjo 26, Mansfield, Ohio, daugumos balsų nutarimu paskyrė savo 15-tą kultūrinę premiją \$1,000.00, mūsų didžiam istorikui prof. dr. Zenonui Ivinskiui, už jo ne nuilstamą mūsų brangios Lietuvos praeities istorijos kėlimą ir jo gilius istorinius raštus, iškeliančius ir įrodančius Lietuvos teisę būti laisvai laisvų tautų tarpe.

Premija numatoma įteikti š. m. lapkričio 6 d. Clevelande, Ohio.

Pranutė Žusnaitė studijuos Pennsylvania State University teisę.

Gregory Marčuska studijuos Notre Dame University kalbėjimą.

Audra Petrulytė studijuos Case Western Reserve University prieš medicinius mokslus.

UŽ KĄ BALSUOSIME?

Lapkričio 4 bus svarbūs Clevelando miesto ir visos apskrities balsavimai. Bus renkamas burmistras, teisėjai, balsuojama už bonus išlaikyti apskrities ligoninę ir Community College.

Bendrasis lietuvių komitetas, pirmininkaujamas Kazio Karpiaus, sekmadienį, spalio 10, 3 val. p. p., Lithuanian Village namuose, 877 E. 185 St., šaukia visų lietuvių susirinkimą pasvarstyti ateinančių rinkimų klausimus. Susirinkime dalyvaus ir į klausimus atsakys kandidatas į burmistro vietą Ralph J. Perk. Taip pat ir stiprios slovėnų kolonijos atstovas atvyks pasisakyti, ką jie remia šiuose rinkimuose. Superior Savings viceprezidentas J. T. DeRichter, sen. Saxbe asistentas R. Kudukis ir Tėvynės Garsų radijo vedėjas J. Stempužis kalbės specifiniais rinkimų klausimais. Visi lietuviai kviečiami atvykti į šį susirinkimą, po kurio veltui alutis visiems dalyviams.

PRISIMINKIME "ISKILMINGO TREJINIO" BALIUIJE

Mes jau esame įpratę lietuviškos šokių nešoti, bet stebėti scenoje kitus šokant. Balių salėse ne visi suktinį bepažįstame. Sukame polką. Bet visa eilė mūsų šokių, žaidimų (subatėlė, gyvataras, polka su ragučiais, šustas, žilvitis ir daugelis kitų) prieš keliasdešimt metų vakarėliuose buvo šokami pramogai, pasilinksminiui. Palyginus nesena folklorinės medžiagos pagrindu buvo sukurta sceninė mūsų šokių kompozicijos.

Clevelandas gausus ir garsus šokėjais, bet orkestrui užgrojus ištįsta jaunimo eilė graikiškame šokyje. Nėra blogo mėginti ir kitų siūlomus linksmybes. Bet "Iskilmingo trejinio" baliuje, šalia įprastinių balinių šokių, tiek jauni ir ypatinai vyresni mėginsime prisiminti, išmokyti ir šokti senuosius mūsų šokius. Gal vienas, kitas patiks, grojikai, ypač lietuviški, išmoks ir taip Grandinėles baliuje ne tik pasilinksminsime, bet gal ir gražinsime lietuvišką šokį, žaidimą iš scenos į gyvenimą.

Grandinėlės "Iskilmingo trejinio" balius įvyksta spalio 23 d., 7 v. v., šv. Jurgio parapijos salėje. Petro Maželio dekoruotoje salėje stalių ir vietos jau išretėjo. Norintieji baliuje dalyvauti skambinti: 442-8674, 481-0791.

L. Sagys

BALFO VAJUS

Clevelando Balfo skyrius šiais metais aukų vajų skelbia nuo spalio 10 dienos ligi lapkričio 30 d. Detroito lietuvių gaus Balfo valdybos prašymą su vokeliu aukas prisijusti paštu.

Prašome savo metinę auką Balfui nedelsiant išsiųsti, tuo palengvinant sunkų valdybos narių darbą.

Patirtis rodo, kad tam tikra dalis aukotojų neprirengia aukos pasiūsti ir reikia juos aplankyti namuose. Kadangi Clevelando lietuviai gyvena plačiai pasiskirstę po visą didžiulį miestą, šis aukų rinkimas užima labai daug laiko, todėl valdyba prašo galinčius patalkinti šiame darbe pasikambinti šiems valdybos nariams: V. Akelačiui — tel. 692-3049, Onai Jokūbaitenei — 681-9143 ir Antaninai Puškoriūtei — 851-9149.

Balfo Skyriaus
Valdyba

SĖKMINGOS ŽAIDYNĖS

Virš 100 sportininkų dalyvavo 1971 m. Š. Amerikos lietuvių ir pabaltiečių lengvosios atletikos pirmenybėse š. m. rugsėjo 11 d. Clevelande. Pabaltiečių pirmenybės vyko tik prieauglio B (14-15 m.), C (12-13 m.) ir D (žemiau 12 m.) klasėse, iš kurių pasekmės buvo išvestos ir lietuvių pirmenybės. Vyrų, moterų ir jaunių A (16-18 m.) klasėse buvo prarasta tik lietuvių pirmenybės, dalyvaujant svečių teisėmis keletai vietinių ukrainiečių.

Puikūs Cuyahoga Community College stadionas ir gražus oras sudarė beveik idealias sąlygas pasiekti visai eilei gerų pasekmių. Lieuviai sudarė apie pusę visų dalyvių, atstovaudami išimtinai Clevelando Žaibo ir Toronto Aušros klubus.

Vyrų ir moterų klasėse iškiliai pasirodė bėgikė ir šuolininkė Rita Čyvaitė (Žaibas), mūsų veteranas sprinteris Edvardas Aleksejūnas (Chicago) ir metikas Arvydas Barkauskas (Londo

no Tauras), tuo tarpu kai jaunių A klasėje dominavo žaibiečiai, sprinteris Saulius Premeneckas ir metikas Šarūnas Stempužis. Prieauglio klasėse iš mūsų ryškiau pasireiškė aušriečiai, sprinteris A. Tumosa ir šuolininkas A. Grigonis -- jaunių B klasėje, bėgikės Daiva Marcinkevičienė ir Laima Švarcaitė (abi Žaibas) -- mergaičių B. klasėje, bei bėgikės Rūta Maželytė, C. Bajorinaitė ir visapusiška Kristina Rociūnaitė (visos Žaibas) -- mergaičių C klasėje.

Klubiniai lietuvių pirmenybės visose klasėse kartu laimėjo LSK Žaibas, kuriems teko Ateitininkų Federacijos Pereinamoji Taurė, įsteigta 1958 m. LSK Žaibas taip pat išėjo nugalėtoju ir suaugusių klasėse, už ką teko LB-nės New Yorko Apygardos 1963 m. įsteigta Pereinamoji Trofėja, bei prieauglio klasėse, kur buvo varžomasi dėl Dr. Algirdo Nasvyčio Pereinamosios Taurės, įsteigtos 1966 m.

Varžybose buvo atsielta 29 lietuvių pirmenybių rekordai iš kurių 9 yra naujos rungtys. Prieauglio klasėse buvo pasiekti 19 pabaltiečių pirmenybių rekordų, kurių skaičiuje yra 9 naujos rungtys.

Žaidynėse buvo 2 pagerinti ir 2 pakartoti Š. Amerikos Lietuvių rekordai: žaibietė Rita Čyvaitė pagerino sau pačiai priklausantį 200 m. bėgimo rekordą, prabėgdama per 26,0 sek. (buvo 26,4 sek.).

LSK Žaibo moterų 4 x 100 m. estafetė (D. Miškinytė, E. Giedraitytė, K. Vaivadaitė ir R. Čyvaitė) prabėgo per 53,6 sek., pagerindamos savo pačių pasiektą rekordą (54,1 sek.).

Rita Čyvaitė taipogi prabėgo 100 m. per 12,5 sek., pakartodama Gražinos Ignatytės (Londono Tauras) 1969 m. pastatytą rekordą ir 80 yd. kliūtinį per 10,8 sek., pakartodama savo pačios šiais metais pasiektą rekordą.

Iškilniausiais lengvatletais kiekvienoje klasėje buvo pripažinti šie sportininkai: E. Aleksejūnas (Chicago) -- vyrų, Rita Čyvaitė (Žaibas) -- moterų, Saulius Premeneckas (Žaibas) -- jaunių A, A. Tumosa (Aušra) -- jaunių B, K. Heinar (estė) -- mergaičių B, M. Grimbach (latvis) -- jaunių C, Rūta Maželytė (Žaibas) -- mergaičių C, A. Pulcinš (latvis) -- jaunių D ir Dalia Miškinytė (Žaibas) -- mergaičių D.

Varžybas sklandžiai pravedė LSK Žaibas, per specialų organizacinį komitetą, vadovaujamą Vl. Čyvo. Clevelando visuomenė parėmė žaidynes morališkai ir finansiniais.

sv

VINCAS GELGOTAS atidarė savo kirpyklą, kuri yra 687 East 185 St. ir kviečia visus atsilankyti.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

SPALIO 9 D. Trečiasis abiturientų pristatymas rudens baliuje.

SPALIO 15, 16, 17 D. Studentų Ateitininkų metinis suvažiavimas Clevelande.

SPALIO 17 D. Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopos vėliavos šventinimas ir šventė.

SPALIO 23 D. Grandinėlės "Iskilmingo Trejinio" balius šv. Jurgio parapijos salėje.

SPALIO 30 D. SLA diena Clevelande.

SPALIO 31 D. 7 v.v. Vytauto Smetonos piano koncertas Cleveland Music Settlement salėje.

LAPKRIČIO 14 D. dainos ir literatūros vakaras Clevelando Muzikos Instituto salėje. Dalyvauja -- A. Stempužienė, K. Bradūnas, R. Vėžys ir K. Ostauskas.

VASARIO 13 D. Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 54 m. sukakties minėjimas. Rengia ALT Clevelando skyrius.

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

Čiurlionio ansamblis su savo šokėjais spalio 3 d. dalyvavo tautybų festivalyje Cleveland Music Hall. Šiame tradiciniame festivalyje, kuris rengiamas kasmet nuo 1950 metų, šiais metais dalyvavo 23 tautinės grupės. Lietuvius programoje atstovavo Čiurlionio ansamblis ir Grandinėlės. J. Carlos nuotrauka

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• A. Slivynas ir ponis, Blue Water Manor, Diamond Point, N. Y., vasarvietės savininkai, dideli patriotai ir lietuviškų reikalų rėmėjai, atsiliepdami į Dirvos prašymą, atsiuntė 100 dolerių auką, tuo prisidėdami sudaryti fondą Dirvos perkėlimui į saugesnę vietą. Ponomas Slivynas už auką nuoširdžiai dėkojame.

NEW YORK

MINĖS LB ĮSIKŪRIMO SUKAKTĮ

Aleksandras Vakselis, JAV LB New York apygardos pirmininkas.
R. Kisieliaus nuotrauka

Š. m. spalio 8, 9, 10 dienomis JAV LB švenčia 20 metų nuo įsikūrimo sukaktį, kurią ruošia LB New York Apygarda, vadovaujama A. Vakselio. Į šią jaunulio amžiaus sulaukusios JAV LB šventę yra pakviestos visos LB apylinkės ir kviečiami dalyvauti visi lietuviai. Ta sukaktis yra juo svarbesnė prisimenant, kaip nelengvai ji kūrėsi ir augdama bei stiprėdama pamažu žengė pirmyn, jungė visus išeivijos lietuvius. Per 20-tį metų atliko daug ir didelių darbų: PLB seimų, jaunimo, kultūros kongresų, dainų ir tautinių šokių švenčių, sutraukė minias savų ir net svetimųjų žmonių, plačiai išgarsino Lietuvos vardą ir sustiprino lietuviybę.

Minėjimo išvakarėse spalio 8 d. penktadienio vakare atidaroma dail. Juozo Bagdono kūrinių paroda, kurioje bus atvaizduota Lietuvos laisvės kovotojų dvasia. Dailininkas mums gerai pažįstamas kaip modernistas, bet šį kartą pasirodys visai skirtinga kūryba. Paroda vyks Kolumbo vyčių salėje, 86-22 Street, Woodhaven, N. Y.

Sekancią dieną, šeštadienį, 3 val. p. p. Kultūros ži-

dinyje 361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. bus seminaras tema — LB kultūrinė ateities veikla. 7:30 val. vak. Maspetho lietuvių parapijos salėje, 64-14 Rd. bus vakaras su koncertine dalimi, filmu iš PLB kongreso ir vaisės bei šokiai.

Spalio 10 dieną, sekmadienį, Apreiškimo parapijos bažnyčioje, Brooklyne bus iškilmingos pamaldos ir 3 val. iškilminga akademija ir koncertas 89-30 114 St., Richmond Hill, N. Y. mokyklos salėje. Programą atliks solistė I. Grigaliūnaitė, akordeonistas J. Daubaras ir Clevelando vyrų aktetas. Minėjimą ruošia JAV LB centro valdyba ir New Yorko Apygarda. (eč)

• New Yorko Balfo skyriaus valdyba š. m. rugsėjo 22 d. sukvietė New Yorke esančių moterų organizacijų atstoves ir sudarė šių metų Balfo vajeus komitetą. Balfo vajeus komitetą šiemet sudaro Balfo skyriaus valdyba ir šių organizacijų atstovės: SLA 99 moterų kuopos — dr. M. Kregždienė, L. K. Moterų Kultūros draugijos — A. Radzivanienė, L. M. Klubų Federacijos New Yorko klubo — P. Ivašauskienė, Moterų Vienybės — E. Kulber, Vyr. Skaučių židinio "Vilija" — Gr. Šimukonienė, Skaučių "Neringos" tunto — A. Marijošienė, A. L. K. Moterų Sąjungos 24 kuopos — E. Vaišnoraitė, 29 kuopos — O. Kubilienė, 30 kuopos — E. Muske. Vajeus komitetui pirmininkauja skyriaus pirmininkas dr. E. Noakas.

Vajeus komitetas įgaliojo pirmininką prašyti Balfo centro valdybos ir Balfo direktorių galimai greičiau perkelti Balfo centro būstinę į saugesnę miesto dalį, nes dabartinė liko labai nesaugioje vietoje.

Didžiajame New Yorke Balfo vajeus šiemet prasideda lapkričio 15 dieną, baigsis prieš Kalėdas. Vajeus vykdomas laiškais - kvietimais, kurių šiemet numatoma išsiųsti keli tūkstančiai. Vajeus užbaigimui atžymėti bus suruoštas vajeus koncertas ateinančių metų sausio 29 dieną, šeštadienį. Jame bus, kaip ir visuomet, turtingas "laimės šulinys", kuriam fantus jau pradėta rinkti. Dosnieji Balfo rėmėjai ir ypač rėmėjos fantus tesiųncia Balfo centrui (105 Grand St., Brooklyn, N. Y. 11237, tel. EV 7-1422) arba vajeus komiteto atstovėms.

Skaitykite ir platinkite DIRVĄ

Lietuvos Respublikos Generaliniam Konsului
A. A.
DR. PETRUI DAUŽVARDŽIUI
mirus, gilią užuojautą p. J. DAUŽVARDIENEI ir visiems Jo artimiems reiškia.

Amerikos Lietuvių Tarybos
Clevelando Skyriaus Valdyba

A. A.
BRONEI SALADŽIUVIENEI
mirus, dukrą dr. DANUTĘ KASAITIENĘ, sūnų JUOŽĄ SALADŽIŲ ir jų šeimas, liūdesio valandose nuoširdžiai užjaučiu

Ona Dailidienė
Syracuse, N. Y.

PARAMA DIRVAI

Atsiliepdami į prašymą, savo auką Dirvą parėmė šie skaitytojai:

A. Trečiokas, Orange 10,00
A. Verbickas, Chicago 10,00
J. Briedis, Detroit 5,00
E. Zitkus, Chicago 10,00
J. Rugienius, Detroit 10,00
A. Tveras, Chicago 10,00
K. Mitakis, Detroit 5,00
G. Gliudys, Burlingame 10,00
J. Černius, Flint 10,00
M. Aglinskis, Pittsburgh 3,00
A. Rukštelė, Chicago 10,00
V. Noreika, Chicago 12,50
D. Melišius, Long Beach 5,00
K. Ramonas, Chicago 10,00
S. Čepas, Toronto 10,00
J. Kazickas, New Rochelle 10,00
R. Patt, Cleveland 10,00
J. Ramunis, Victoria 10,00
A. Norus, Detroit 3,00
A. Grušnyš, Wichita 10,00
O. Dorn, Corning 10,00
V. Gruzdis, Cleveland 10,00
S. Nasvytis, Cleveland 10,00
D. Degesys, Cleveland 20,00
J. Kancevičius, Lawrence 39,00
H. Janužys, Morgan Hill 2,00
J. Kriaučiūnas, Toledo 10,00
J. Garla, Cleveland 10,00
L. Kazėnas, Cleveland 10,00
P. Molis, Shrewsbury 10,00
J. Balys, Silver Spring 10,00
W. Diehl, Wickliffe 10,00
G. Balanda, Detroit 10,00
V. Miezėlis, Phoenix 5,00
X.Y., Cleveland 10,00
J. Preibys, Detroit 5,00
J. Balkūnas, Maspeth 5,00
A. Vitkus, Harrison 5,00
H. Kmitas, Los Angeles 10,00
A. Kaunas, Brooklyn 5,00
L. Kantas, Hollywood 5,00
V. Šilėnas, Erie 1,00
A. Braškys, Sudbury 10,00
D. Slivynas, Diamond Point 100,00
J. Urbanas, Dayton 5,00
V. Janulaitis, Chicago 10,00
J. Stanaitis, Chicago 10,00
J. Bartkus, Chicago 10,00
V. Račkauskas, Cicero 10,00
H. Gavorskas, Maracay 10,00
J. Kregždė, Cincinnati 5,00
I. Paukštys, Elizabeth 2,00
P. Dalinis, Detroit 5,00

Visiems aukotojams Dirva nuoširdžiai dėkoja.

CHICAGO

DAIL. ADOMO VARNO PARODA NEĮVYKS

LTN valdyba praneša, kad dail. Adomui Varnui nespėjus paruošti savo kūrinių, spalio 9 d. paroda Lietuvių Tautiniuose Namuose neįvyks.

LŽS NAUJOJI VALDYBA PRADĖJO DARBĄ

Naujai išrinktoji Lietuvių žurnalistų Sąjungos centro valdyba savo pirmajame posėdyje rugsėjo mėn. 22 d. pasiskirstė pareigomis sekančiai: Kun. J. Vaišnys S. J. — pirmininkas, V. Kasniūnas — vykd. vicepirmininkas, Vl. Butėnas — vicepirmininkas, A. Pužauskas — sekretorius ir J. Janušaitis — išdininkas. Šiame posėdyje buvo pasitarta sąjungos veiklos testinumo klausimais ir kokių darbų imsis naujoji Centro Valdyba.

Rugsėjo mėn. 30 d. Centro valdybos pirmininkas kun. J. Vaišnys SJ, vykd. vicepirmininkas Vytautas Kasniūnas ir išdininkas Jurgis Janušaitis (vicepirmininkui Vl. Butėnui ir sekretoriui A. Pužauskui dėl savo tiesioginių darbo pareigų dalyvauti negalint), aplankė Chicagoje esančias laikraščių redakcijas: Naujienų, Draugo, Sandaros ir Laisvosios Lietuvos. Besilankančius Centro vadybos žmones laikraščių redaktoriai maloniai priėmė ir drauge aptarė visą eilę spaudos darbuotojų liečiančių klausimų bei pasidalinta kultūrinio ir visuomeninio darbo problemomis.

Spalio 24 d. naujoji LŽS Centro valdyba vyksta į Grand Rapids, kur susitiks

Clevelando lietuvių oktetas, vadovaujamas Rytų Babicko, koncertuoja Philadelphiaje, Koncertą surengė ALTS-gos skyrius.
K. Čikoto nuotrauka

Clevelando oktetas dainuoja Philadelphijos lietuviams

ALT S-gos Philadelphijos skyriaus pastangomis rugsėjo 25 d. buvo suruoštas koncertas, kurį atliko iš Clevelando atvykę vyrų oktetas vadovaujamas R. Babicko, o su juo kartu pasiminta dėl programos pajavinimo iš tos pat vietovės sol. Irena Grigaliūnaitė.

Oktetas atliko gan ilgą programą, sudainuodamas penkias populiariesnes mūsų liaudies daineles, aštuonias — bemaž tokio pat pobūdžio, bet iš jų kiek harmonizuotas, o dešimt — daugiau nuaidėjo pramoginės muzikos niuansais, persunkty, išverstų iš svetimųjų kūrybos ir tokių pat kompozitorių rinkinio.

Sakoma, kas tinka, tas ir prilimpa. R. Babicko vadovaujamas vyrų oktetas sušlaurė gražaus atsiliepimo. Nors ir trumpokų dainuotųjų dainelių virtinė savo melodijų spalvomis kai kur panašėjo į taktą lengvosios šokių muzikos pasisukinėjimams, betgi visuomenėje žavėjo žiūrovus pats garsų darumas vietomis nuskambėdamas iki reikiamų plonybių. Buvo išpildyta keletą ir trankesnių dainų ir toks pakaitalas kaip choruose ar pas pavienius solistus kone visuomet publikos triukšmingai priimamas. Pasigėrėtina, kad Clevelando vyrų oktetas imasi tarpe kita ko ir lietuviškos pramoginės muzikos ir dainos žanrą ugdyti, nors dalinai nukopijuodamas kai ką iš svetimybių. Lauksime, gal kada tame žanre užgims vėl naujas ir imlus mūsų liaudies dainelių pritaikintojas pramogose ir pasilinksminimuose, kaip anuomet Kaune turėjome smuikininką S. Hofmeklerį, nors ir be kapelės.

Solistė Irena Grigaliūnaitė, nekartą įsiterpdama į oktetą, pridavė išpildomų dainų garsinio derinio skambesį nuaidėjimą, o vietomis taip pat teko vienai atlikti solo partiją tuo daugiau leisdamas klausovams pažinti jos talento išsiskleidimą bei sugebėjimų vertę. Apie ją iš publikos šiltų atsiliepimų netrūko.

Dar tektų kai ką pasakyti dėl pačio renginio. Buvo skelbiamas tik koncertas ir daugiau nieko. Publikai su-

su senosios valdybos nariais ir ten oficialiai įvyks pareigų perdavimas. Susitikimu nuoširdžiai rūpinasi buvusios LŽS Centro valdybos vicepirmininkas Toruta.

Naujosios CV darbų planas taip pat numatoma ir toliau leisti Pranešėją, kuris kaip tik jungia visus sąjungos narius ir tai pati geriausia priemonė nuoširdiems ryšiams narių tarpe palaikyti bei pasikeisti informacijomis. (jė)

Vincentas Gruzdis, ALT S-gos Rytų Apygardos pirmininkas ir JAV LB Centro valdybos vicepirmininkas, koncerto įžangoje, kalba tema -- Tautos šventės minėjimo prasmė.
K. Čikoto nuotrauka

sirinkus atšvęsta ir lietuvių Tautos šventę. Tautos šventės proga kalbėjo ALT S-gos Rytų apygardos pirmininkas ir LB Centro valdybos vicepirm. organizaciniams reikalams inž. V. Gruzdis.

Po koncerto gausiai susirinkusi vietos visuomenė dalinosi vakaro išpuzdžiais, vaišinosi ir pasižoko.

J. B-is

ROCHESTER

MIRĖ ROCHESTERIO LIETUVIŲ PATRIARCHAS

Neišlaikęs sunkios operacijos ligoninėje rugs. 23 d. mirė 75 m. amž. senosios kartos ateivis Petras Norkeiliūnas. Per 25 m. buvo jis Alto ir Balfo sk. pirmininkas, visų lietuviškų organizacijų ir antibolševikinio bloko nariu, suruošė 32 Lietuvių Dienas, rinko aukas Lietuvos laisvės kovoms, rūpinosi po karo atvykusiais tautiečiais, todėl ir į oficialų atsisveikinimą J. Morkūno laidotuvių namuose susirinko daugybė žmonių.

Atsisveikinimą pradėjo dr. A. Klimas aukštai įvertindamas velionies nuopelnus Tėvynei ir Tautai. Bendruomenės apyl. valdybos vardu atsisveikinimo žodį tarė Br. Krokys, skautų vardu V. Žmuidzinas ir Zlotkus senųjų ateivių vardu, Bendruomenės choras sugiedojo "Apsaugok Aukščiausias..."

Po gedulingų Mišių skaitlingai susirinkusių žmonių palydėtas į kapines, kur laidojimo apeigas atliko kun. L. Januška, paskutinį atsisveikinimo kalbą pasakė Alto ir Balfo sk. pirmininkas J. Jurkus. Radijo bangomis lietuviško pusvalandžio metu Aldonos ir Raimundo Kiršteinų specialiai sudaryta programa gražiai pagerbtas velionis, a. a. P. Norkeliūnas buvo populiari asmenybė ir amerikiečių tarpe, todėl ir pats miesto burmistras Steve May bu-

vo apsilankęs laidotuvių namuose, tuomi pareiškęs miesto pagarbą velioniui. Palaidotas rugs. 27 d.

Ilsėkis ramybėje brangus tautietii!

R. Liormanas

TRADICINIS KONCERTAS

Jau virš 20 metų kai iš Rochesterio, N. Y. radijo bangomis energingai vedama kova už lietuviškuosius tautinius idealus: skleidžiama lietuviška mintis, keliamas lietuviškų dainų bei muzikos išimtinis grožis. Kiekvieną sekmadienį radijo valandėlės reikėdžiai atlieka lietuvišką misiją tautinių idėjų puoselėjimu, paverptos Lietuvos prisiminimu ir tėvynės meilės ugdymu.

Žodžiu, per du dešimtmečius veiklos radijo valandėlė pasiekė džiaugsmingų rezultatų. Ji ne tik tarpe lietuvių stiprina lietuviybę ir palaiko meilę gimtajam kraštui, bet ir savo turiniga programa domina kitataučius.

Tačiau kultūrinės valandėlės išlaikymas nelengvas, reikalaujantis ne tik daugybės dvasinių, net ir medžiaginių pastangų, išteklų ir ne nuilstamo ryžto. Klubas valandėlę išlaiko savomis lėšomis. Todėl kiekvienais metais tenka rengti jos išlaikymui viešus vakarus — koncertus.

Š. m. spalio 16 d. lietuvių radijo valandėlės Klubas taip pat rengia koncertą. Meninę koncerto programą atliks svečiai iš Kanados Montrealio, kurie daug kur lietuvių kolonijose yra koncertavę, būtent: kylanti žvaigždė solistė G. Butkutė-Čepauskienė ir Aušros Vartų vyrų oktetas. Solistei akompanuos ir oktetui diriguos Mme Madaleine D. Roch.

Po koncerto bus bendras pasilinksminimas, dovanų laimėjimai ir kitos įvairnybės.

Klubo vadovybė maloniai kviečia atsilankyti į koncertą visus rochesteriečius ir iš tolimesnių kolonijų lietuvius. Koncertas įvyks šv. Jurgio parapijos salėje (555 Hudson Ave.), spalio 16 d., 7:30 val. (jm)

REZISTENCIJA

ROMANAS

R. SPALIS

• REZISTENCIJA. R. Spalis, Romanas. 430 psl. Išleido Viltis. Kaina \$6.00.